

ÖRÖKZÖLD

Szórakoztató és tanulságos képes szépirodalmi folyóirat.

MEGJELENIK
minden hó-1-jén és 16-ikán
kétíves füzetekben,
32 nagy nyolczad oldalal.

Szerkeszti és kiadja
BUDAY ALADÁR.

Megrendelhető
Budapest, IV. Ferencziek-tere 8.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE... .. korona 5.—
FÉLÉVRE 2.50
Egy füzet ára 24 fillér.

232
BEMUTATÓ

M. N. MUSEUM KÖNYVTÁRA
Hirlap-könyvtár
Növekedéskönyvtár
100/1. 223

Szórakoztató és tanulságos képes szépirodalmi folyóirat: ez lesz az „Örökzöld“.

Olyan lap, mely az olvasónak lelki épülésére szolgálni, őt szórakoztatva oktanni, neki egy pár kedves órát szerezni: egyaránt képes lesz. Tartalmában változatosságra törekszünk és arra, hogy irodalmi becse legyen.

Lélekemelő szép *olvasmányok!* Komolybecsű *költemények!* Gyönyörű, érdekes, erkölcsös *regények!* *Elbeszélések!* *Tárca!* Jójüz, mulató *humoreszkek!* Ezek vannak a programmban.

Ehhez járulnak szép *útleírások, tanulságos fejtegetések a történelem, művelődéstörténet, az irodalom, művészet, a természettudomány, technika és ipar teréről. Életrajzok* a társaság kimagasló alakjairól. Tanulságos és szórakoztató *csevegések* korszerű kérdésekről és a napi eseményekről.

Mindenkinek meg lesz benne a maga olvasni valója. A családapának, anyának, a felnőtt leánynak, az ifjunak. Így válik majd az „Örökzöld“ a család benső, meghitt barátjává.

Érdekes *képei*, szöveg közé nyomott *ábrái, ékítményei* izlésesek és megkapóak lesznek.

Mindent el fogunk követni, hogy az „Örökzöld“ az olvasók igényének minden tekintetben megfeleljen.

De ne feledjék, hogy feladatunkban csakis az olvasóközönség bizalma, pártolása, áldozatkészsége és együttműködése által tudunk megfelelni.

A mi jelszavunk: **A jóból a legjobbat.**

A szerkesztő-kiadó.

Az „Örökzöld“ előfizetési ára:

Egész évre... ..	5 korona
Félévre	2 korona 50 fillér
Egyes szám ára... ..	24 fillér.

csk

A PÉNZ ÉS AZ IRÓ.

Minden irodalmi bajunk egyetlen föokra vihető vissza: a magyar közönség még máig se tudja, hogy a költők és írók is táplálkoznak, mint a többi halandók. Azt hiszi, hogy azok valami kivételes, földfölötti lények, kik gondolatokat reggeliznek, ideákat ebédelnek s kiknek magasröptű szárnyalását, költői ábrándozását semmi nélkülözés nem zavarja.

Gyakran évtizedek mulnak el, míg a nemzet annyira jut művelődésében, hogy e naiv hitet levetkőzze. Évtizedek mulnak el, míg belátja, hogy a mint minden nap rendszeren megfizet a fűszerkereskedőnek s mészárosnak: úgy meg kell fizetnie szellemi táplálékáért a költőt, író, tudóst, festőt, szobrászt, zenészt. Még ha a közönség már elérte is azt a fokot, hogy ezeket élvezi és megkívánja, hogy versben, könyvben, festményben gyönyörködni tud, még akkor is sok idő kell hozzá, hogy azokért áldozni is megtanuljon. De nem is szűkség *áldoznia*. Mikor valaki «áldoz», ezt azt jelenti, hogy többet tesz, mint a mennyi a kötelessége volna; hogy többet ad érte, mint a mennyit a dolog megérdemel. Mi azonban távolról sem kívánjuk, hogy a közönség jobban pártolja az irodalmat, az írókat, mint azok megérdemlik. Ne «áldozzon», csak épen annyit tegyen értük, a mennyi a kötelessége.

Csakhogy a magyar közönség ennyit sem tesz.

Az osztó igazság megköveteli, hogy minden embernek jutalma arányban legyen munkájával és annak hasznával. Ezt a helyes arányt nem tartják meg hazánkban az írókkal szemben. Hasonlítsuk össze ama hasznót, melyet a hazának egy bankhivatalnok, egy vasúttársaság igazgatósági tagja, vagy akár egy — alantas közegeinek tudományából élő — miniszter nyújt, azzal a haszonnal, me-

lyet az örök igazságot kutató író, vagy a szívet-lelket gyönyörködtető költő hoz az emberiségnek! És aztán hasonlítsuk össze ezeknek jutalmát. A bank emberének több jövedelme van, mint egy drámaírónak; a vasuti igazgató-tanácsos, ki minden évben két ülésre elmegy, ezzel többet szerez, mint a legszorgalmasabb hirlapíró, ki pedig egész néprétegek javát eszközli néha egy-egy cikkével; s a miniszter évi jövedelmének negyedrészt se tudja összefaragni egész életén át a legünnepelebb költő.

Az volna az igazság, hogy ne csak halála után, hanem még életében is részesítsék a toll emberét a kiérdemelt bérben. A csengő szónál jobban hangzik a pengő pénz. Bizony jobban tette volna a nemzet, ha ama drága ércszobrok árának egy részét, melyeken a saját hiúságát örökítette meg, odaadta volna a nyomorgó nagyoknak még életükben. «Többet ér a halál előtt egy tál lenese, mint a halál után egy kazal babér.» Ama szép koszorúk árán, melyet felkes honleányok és honfiak, hazafias községek fognak majd küldeni egy-egy híres írók ravatalára: vegyék meg inkább műveit egyszer maguknak, máskor ajándékolják vagy valamely könyvtár számára; s ama sok pénzen, melyet egykor az «ünneprendező-bizottságok» fognak elköltöni valamely jeles szobrász vagy festő születésének és halálának évfordulóján: rendeljenek inkább még életében egy kis képet vagy szobrot nála.

A munkának igazi belső bece csak úgy lehet, ha készítésekor a munkás zavartalanul dolgozhatott. Az író csak akkor tud valóban jól írni, ha más célja nincs vele, mint épen csak az, hogy *meg legyen írva*. De ha csak kenyerkeresetből ír, vagy anyagi gondok kergetik a munkában: az mind meglátszik a

kusza vonásokon, a pongyola kidolgozásán, a félbemaradt helyzeteken.

Ha az író zsebében hiányzik a szükséges pénz: munkájából hiányzani fog a szépség, a műgond. Mert nem várhatja meg, míg esznie kiforrnak, kénytelen hamar irni, sokat irni és sokszor át se nézheti, a mit megírt, már szalad vele a kiadóhoz, hogy egy pár forintot lásson. Azért találunk aztán sokszor tehetős íróktól is olyan elhamarkodott, üres munkát a könyvpiacra. Vására dolgozik, tehát csak huss-huss, hogy minél előbb pénzbe válthassa. Így aztán az író a helyett, hogy vezetője, nemesítője lenne az ízlésnek, rabja lesz az uralkodó divatnak. Külső hatásra törekszik csupán, mert hiszen őt csak azért fizetik, hogy »regényt» vagy «elbeszélést» írj, de nem azért az eszmékért, a miket azokba bele tudott szőni.

Ne nem tagadható, hogy bizonyos mértékig a szegénység, a szűkölködés, az anyagi szorultság és küzdelem fejlesztik az eredeti tehetséget. A ki kezdő író korában kényelemben él, az gyakorta elcsenevészedik. De a földhözragadt szegénység viszont megakasztja a tehetség fejlesztését, mert elveszi a tanulást, az önképzés föltételeit.

Nélkülözés közt születik a tehetség, de nélkülözés közt meg nem él. Mint a hogy az ember mezítelenül, minden hijján jó a világra, de ha úgy is marad, előbb-utóbb belepusztul a vagyontalanságba.

Igaz, hogy a pusztá pártolás nem teremt irodalmat. A meglévő irodalomnak kellene vágyat oltani az olvasó közönségbe, hogy új és új olvasni való után sóvárognon és ha jelenik meg valami új, azt előlegezett bizalomból megvegye és elolvassa. Hanem pártolás nélkül fejlődött irodalomról szó sem lehet. Segélyezni kell a fölsimert tehetséget, hogy ezáltal munkára ösztönödjék, hogy egyedül az írásnak, művészetnek élhessen, hogy ne dermeszesse meg ujját a hideg, lelkét a közöny.

A laikusokat sokszor meglepi az, ha olvassák, hogy írók és képzőművészek egy-egy munkájukért tetemesebb fizetést kapnak és még azt kérdik, hogy megérdemlik-e? Ezek az urak nem gondolják meg, hogy műremeket alkotni csak egy-egy ember tud s az is csak egyet néha egész életében. A legtermékenyebb író sem tud egy évben többet, mint egy nagyobb művet megírni. Méltányos tehát, hogy annyi pénzt kapjon ezért, melyből megélhessen, míg másik jeles nagy munkáját lassan, nyugodtan elkészítheti. Azért ne sajnáljon a közönség egy-két forintot egy jó könyvért, folyóiratért.

A pénz az irodalomtörténetben mindig nagy és fontos szerepet játszott; csak nálunk történt meg az a csoda, hogy jeles íróink és költőink voltak és vannak a nélkül, hogy jótevő barátaik, Meczenásaik akadtak volna. Pedig a pusztá dicsőség hideg tűz. Ragyog, sugároz, de nem élte.

SZE G É N Y F I U V A G Y O K

Szegény fiu vagyok, ki két kezével
Keresi a szűkös mindennapit,
Az élet tengerén nem cifra gálya,
De faragatlan, egyszerű ladik.

Nem ártalak lehetetlen fénynyel,
Nem lesz miénk, mit szem, mit száj kíván
Ha én kezembe teszed le a sorsod,
Ha foganatra lel kérő imám.

Virág nem vágyik az egész fellegre,
Boldog, ha szirma harmattól ragyog,
Te se vágyódjál tengerélvezetre,
A harmatos csók oltsa szomjadot.

A gerle otthona nem egész erdő,
Csak egy hajlós, selyemlevelű ág,
Te is találd kis körben üdvödet fel,
Ne vonzzon a hivalgó, nagy világ.

Szolgád se leszek — nem tudok hazudni! —
A szolga-férfit szívből megvetem.
Hízlelgő bókot sem fogok himezni,
Mit szívem diktál, az van nyelvemen.

A gondok ónját nem teszem válladra,
De gyöngre pelyhet galamb is vihet;
S miért ne lenne párjának segítség,
Hogy aztán együtt pihenhessenek?...

Csatázok érted két erős karommal.
Egész világ ellen megvédelek,
A perzselő naptól úgy eltakarlak.
Mint fészket a ráhajló levelek.

Szeretni foglak tiszta szerelemmel,
Szívemből gyöngyöt csak neked szedek,
S én életemnek az lesz boldogsága,
Hogy boldogítsam a te életed!

Ez vallomásom választott lánykámhoz:
Ha egyetértesz ezzel — üdv nekem,
Hogy czélunk érjük, él az a jó lsten!
Áldást majd áraszt ránk bőségesen.

A MŰVÉSZI ÁLNÉV.

Irta: Zöldi Márton.

A nélkül, hogy sok szót vesztegesünk, röviden megállapíthatjuk, hogy a művészi házasságokat rendszerint nem az égben kötik.

Ennélfogva nem valami erős volt az elszörnyűködés moraja, mikor a szintársulatnál megtudták, hogy Derly tenorista elhagyta szép, fiatal feleségét.

A sugó, a társulat obligát bölcsésze, epés hangu megjegyzéseket tett az «eset»-re.

— Az a haszontalan kraváti-tenor megérdemelné, hogy rothadt narancscsal dobálják meg.

— Mit? — narancscsal? — kiáltá az öreg karmester ószinte fölháborodással, — kövel... bombával. Ilyen aszszonyt elhagyni! Igaz, hogy a színpadon nem sokat ér, de milyen kedves, szelíd teremtés. Majd a szívem hasadt meg, mikor tegnap sírni láttam. Igazi könyek voltak. Szavamra mondom, engem is égettek. Ah, képes lettem volna megfojtani azt a kappanhangu szörnyeteget...

De a kappanhangu szörnyeteg már akkor messze túl járkált a káromlások lőtávolán. Fényes szerződést kapott Amerikába s azt habozás nélkül elfo-

gadta. Egy érzelgős hangu levelet hagyott hátra nejének, mely sok badarságot és még több kegyetlenséget tartalmazott. Ügyetlenül védelmezte hitvány cselekedetét, de egytuttal, hogy lelkiismeretét egy pillanatra elringassa, megígérte, hogy kincsekkel terhelten vissza fog térni. Akkor, — mondá levele utolsó soraiban, — új életet kezdünk.

Nelli, — így hívták az elhagyott aszszonyt, — a megaláztatásnál csak fájdalomt érezte nagyobbbnak. Szenvedélyes lelkének egész hevével szerette a léha énekest, szívének első ideálját.

Sivárnak ígérkező életében azonban egy félév múlva nevezetes fordulat következett be. Az öreg karmester ugyanis egy próba alkalmával arra az érdekes fölfedezésre jutott, hogy a cserben hagyott fiatal asszonynak remek alt-hangja van. Az alt-hang pedig ritka s igen becses művészi kincs.

Az öreg muzsikus tehát valóságos lázzal látott neki, hogy e kincset értéksítse. Két évig tanította Nellit s két év múlva, egy gazdag impresszário, mikor énekelni hallotta, nyomban megkérte a kezét.

A szép, aczélszürke szemű asszony

Ideál. Festette Wolff Vilmos.

mosolyogva háritotta el magától a ki-tüntetését.

— Már férjes nő vagyok.

— Kár, igazán kár, — mondá a lelkes műbarát, — ez esetben nem tehetek mást, mint hogy szerződéssel kínáljam meg.

A szerződés tiz hónapra szólott s oly mesés összeget tartalmazott, hogy Nelli szédülni érezte a fejét. Esténként három-ezer frank. Ki hallott ilyet? De még nagyobb volt csodálkozása, mikor az öreg karmester megjegyzését hallotta.

— Kevés, botrányosan kevés. Az ön torkában, asszonyom, milliók vannak. Három teljes oktáv. Egy hangot nem engedek ki belőle, egyetlen egyet sem.

Mielőtt Nelli a szerződést aláírta volna, az élelmes impresszárió még egy apró ügyet intézett el vele.

— Asszonyom, — mondá, — önnek egy új művészi nevet kell fölvenni. Valami fülbemászót, hangzatosat, a mit a közönség hamar megjegyyezhet magának. Ez, kérem, az üzlethez tartozik. Hja, aranyos nagysád, az ember megkopaszodik, mire megtanulja azt a komplikált mesterséget, hogy nikép kell a közönséget rászédni. Oh, az a közönség! de sok párbajt vívtam vele! Hol én győztem, hol ő. Ilyen az élet. Már tudniillik egy lelkiismeretes impresszárió élete.

Hosszas tárgyalások után Nelli végre beleegyezett, hogy fölveszi a Lombardi nevet.

E név föl vételével új élet kezdődött számára, teli diadallal, mámorral, lázzal és cigány életmóddal. Sorba járta a székes, bírodalmi és világvárosokat. Ünnepelel hősnoje lett a szinpadoknak és hangverseny-termeknek. A lelkes hangu tudósítások százféle alakban írták meg életének és művészi fejlődésének érdekes és regényes történetét. Meg kellett tudnia, hogy ősei lombard főnemeselek voltak, kiknek hőstettei visszanyulnak egész a keresztes hadjáratokig.

Mindezt természetesen az impresszárió lelemlényes agya koholta, ki óvakodott nyilvánosságra hozni, hogy az ünnepelel hősnoje valamikor férjnél volt. Minek ilyesmivel a közönség illuzióit megbolygatni?

Tiz év telt el ilyenformán. És e tiz év alatt a Lombardi név egyre emelkedett fényben és ragyogásban. Impresszáriók és igazgatók hajba kaptak egymással, hogy e kincsnek bányát egy évadra megkaphassák. Ez örült versengés s a közönség egyre fokozódó láza fejedelmi vagyonhoz juttatta a ragyogó szépségű művésznőt.

Egy izgalmas szezon utáni nyáron üdülés végett Lombardi asszony egy spanyol tengeri fürdőre rándult. A fürdőben az árvizkárosultak javára jótékony hangversenyt rendeztek. Egy fiatal amerikai karmester állott a mozgalom élén, kinek természetesen az volt az első dolga, hogy Lombardi asszonyt fölszóltassa a közreműködésre. A jószívű diva habozás nélkül engedett a kérésnek s mikor ezt a vörös falragaszok kihirdették, azon módon rögtön elkapkodtak valamennyi jegyet.

A fiatal amerikai karmester a hangverseny napján földöntúli boldogsággal arcán járkált a tengerpartot szegélyező sétányon. Milyen dicsőség rá nézve, Lombardit, a nagy, a híres Lombardit zongorán kísérni. Neve együtt szerepel vele a másoron. Milyen kitünő reklám ez neki. Szerette volna az egész világot keblére ölelni. De nem akadt senki, a kit megölelhessen. Azaz... mégis... a sétány egyik kanyarulatánál egy ismerősre bukkan.

— Nini, Derly, hát te honnan jössz?
— Amerikából, — válaszolt a kérdezett.

— Hogy vagy a hangoddal?

— Nem a legjobban. A c-t egészen elveszítettem. Ah, azok az amerikai igazgatók agyon énekeltek az embert!

— Hoztál-e sok pénzt legalább?
 — Nem nagyon sokat.
 — Az baj. De remélem, eljősz a ma este hangversenyre?

— Nem kaptam jegyet. Pedig szerettem volna Lombardit meghallgatni. Már Amerikában annyit hallottam felőle.

— Az mind semmi! Hallani kell őt. Micsoda hang! Ne beszéljen nekem senki Malibránról. Tegnap a próbán sirtam. Meg kell hallgatnod, érted? minden áron meg kell hallgatnod.

— De ha nincs jegy.

— Várj csak. Megvan! Magammal viszlek a pódiumra. Frakkba csapod magadat s forgatni fogod a kótákat.

— Köszönöm, pajtás. Derék fiu vagy.

A két barát estig együtt is maradt.

A hangverseny-terem zsufolásig megtelt spanyol és külföldi előkelőségekkel. Az első számot egy hegedűművész töltötte be, valami Paganini-féle áriával. Hidegen fogadták. A második számnak, melyben egy szép spanyol tánczosnő mutatta művészetét, szintén nem volt nagy művészi sikere. A közönség takarékoskodott lelkesedésével.

Az utolsó szám volt a Lombardi-féle. A karmester vezette az emelvényre. Utánuk jött szerényen Derly, a kótaforgató, ki azonnal elfoglalta helyét a zongoránál. A hosszantartó fogadtatási taps alatt ő is megnézte a művésznőt. Majd hogy le nem esett a székről. Megismerte czudarul cserben hagyott feleségét. Az egész terem forgott vele, a kóták zilaj tánczra kerekedtek káprázó szemei előtt. Lombardi, vagy helyesebben Nelli, a taps szüntével énekelni kezdett. A «Troubadour»-ból Azucena második fölvonásbeli nagy áriáját adta elő, kifejtve hangjának és művészetének egész szinpom-páját.

A közönség tombolt — s a férj kótákat forgatott. Azaz... dehogyan forgatott. Nyitott szájával és kerekre nyílt szemekkel nézte és bámulta a feleségét, ki a közön-

ség kiváságának engedve, később egy spanyol románczot kezdett énekelni, melynek refrénje így hangzott:

Minden gyönyörnél többet ér
 A hűtelen, ha visszatér.

Szegény Derly, hogy szorult össze a szíve e szavaknál. Szeretett volna elmenekülni, hogy rohamosan támadó érzelmeivel valami magányos helyen számoljon le. De az ígézet lekötötte.

Mikor Nelli utoljára bucsuzott a közönségtől, az emelvényről való távozásakor véletlenül észrevette Derlyt a zongoránál. Ő is ráismert. Könnyed főhajással barátságosan üdvözölte s el-tűnt.

A karmester, ki a divát kikísérte, néhány perc múlva visszatért.

— Nos, menjünk, Derly. Gyere hát!

Derly gépiesen kelt föl. Arcza égett a láztól.

— No, te ugyan szépen forgattad a kótákat. De nem csodálom, a ki Lombardit hallja, az magánkívül van. Magam is magamonkívül vagyok.

A folyosóra értek. Derly egyszerre csak megáll s erősen megszorítja barátjának karját.

— Te, tudod-e, ki ez a Lombardi?

— Hogy tudom-e?

— Igen, igen, tudod-e, hogy ki?

— Nos hát, igen, a legnagyobb tü-nemény...

— Semmit sem tudsz. Ez az asszony az én feleségem, törvényes, hites nőm. Pozsonyban esküdtünk meg ezeiőtt tíz évvel, május 27-én.

Az amerikai karmester tisztára azt hitte, hogy barátja megalomlott. Végre is nem csoda, egy tenorista, a ki hangját elveszítette... hallott már ilyet. Gyöngéden kezdett vele beszélni.

— Jó, jó, de hiszen délután még azt mondtad, hogy csak hirtől ismered.

— Délután? Mit beszélsz délutánról? Mi történt az én lelkemben délután óta!

Kövér könyecseppek hullottak szeméből.

— Szegény fiu, — mormogá halkan a karmester.

Aztán szépen karonfogta s így biztatta:

— Ez mind szép, barátom, de most végy erőt magadon. Eljősz szépen a lakásomra, lefekszünk s majd beszélünk a dologról.

E pillanatban a pinczér rohant feléjük.

— Karmester ur, kérem, Lombardi asszony kéreti, hogy jöjjön a terrászra vacsorázni s okvetlenül hozza magával barátját, Derly urat.

— Így mondta?

— Így, uram!

A karmester vállat vont.

— Lehet, — mormogta magában, — hogy én bolondultam meg.

A terrázon fényes társaság voltegyütt. Előkelő műbarátok lépkedtek egymás tyukszemére. Mindenki a nagy művészno közelségét kereste s a nagy művészno, a mint a karmester barátjával megjelent, fölállt az asztalfőről s csengő hangon, hogy mindenki jól meghallja, odaszólt a pinczérhez:

— Jean, még egy terítéket ide, a férjem számára!

— A férje?!

A fürdővendégek arca kérdőjellel vält.

— Hát ön férjes nő?

— Oh igen, már tíz év óta. Nos, Derly jöjjön, mondhatom, nagyon éhes vagyok.

És Derly odaült melléje.

A vacsora alatt igen keveset beszéltek. A jelenlevők egyike sem föltételezte volna, hogy ezek tíz év óta nem látták egymást.

Hogy milyen nyugtalan éjt töltött el Derly, arról csak a karmester tudna fölvilágosítást adni. Feleségét csak másnap délelőtt látogatta meg.

— Nos, barátom, — mondá az aszszony az ő ellenállhatatlan kedves mosolyával, — ön nekem egykor egy igen csunya levelet írt. Megérdemelné, hogy jól lefordjam érte.

— S ön még arra sem tart érdeemesnek?

— Azaz, hogy visszaadom a levelet. Ime, itt van. Irjon egy szebet; akkor — akkor majd válaszolok.

Derly szeretett volna valami nagy, megrendítő szinpadí jelenetet rögtönözni, de az érzés, mely a lelkét birtokába vette, oly igazi volt, Nelli határtalan nagylelkűsége ugy a szívébe markolt, hogy csaknem eszméletét veszítve, omlott a felesége lábaihoz.

Attól kezdve a fürdővendégek minden este együtt látták őket vacsorálni, a hogy tisztességes házaselekekhez illik.

AZ ÉN KIS BARÁTŊŦM.

Alfred af Hedensterna.

Ragyogó szép napos délután volt, mikor kicsi barátŊmmel a Sture-utcán találkoztam. Ez a stockholmi hölgyek legkedvesebb sétahelye, a hol az én kis barátŊm bizony nem tűnt föl.

De ő elpirult és a szemei megcsillantak az örömtől. Istenem, ha e gondolat, hogy ez a kis leány mind, n bizonynyal az utolsó nő a földön, aki az én szürkűlő

fejem, gondoktól barázdált arczom látára ilyen öröme gerjed. Meg kell valanom, hogy még ifjúságom teljében sem keltett megjelenésem ehhez hasonló érzelmet gyakrabban.

Ez a nem épen jóleső gondolat és emlékezés vitt rá, hogy a — sajnos — sokszor-sokszor elhanyagolt kicsi barátŊmnel sétára vállalkoztam a népes utcán.

Előbb az ő dolgáról és multságairól beszélgettünk. Milyen kisszerűek ezek és milyen egyformák! Azután érzelmeinket mondtuk el egymásnak és a jövő reményeit vallottuk be. Milyen nagyszerűek és változatosak azok!

Szerénykedve és tartózkodóan az én ügyeimről is szó esett. Ő kezdte. Szavai gyerekesek és naivak szörnyen, de azt az egyet őszintén elárulják, hogy gondolatai szeretettel és híven mindig nálam időznek. Hiszen önök is tudják, hogy a nők a szívükben nagyok.

A vacsoráig még jó pár óra hiányzott és mert épen felénk tartott egy üres bérkocsi, megállítottam, beleültünk és kikocsiztunk egy külvárosi vendéglőbe.

Tulboldoggá tettem ezzel az én kicsikémet. Hálásan tekintett rám, mintha szemével akarná mondani: Milyen jó vagy! Az ő sorsabeli lányok nem szokták meg az ilyen figyelmet; kocsiban legfőlebb a hátulsó ülésen van helyük, elvéve, ritkán. De így kettősben végigkocsizni a várost egy urnak az oldalán, oh, ez eseményszámba kell hogy menjen az én kis barátnőm életében.

Nem szép, nem is hódítóan csinos, hanem gyengéd, mint az almavirág és szelid, mint a májusi szellő.

Kiértünk a városból. A vendéglő erkélyén foglaltunk helyet. Egyedül, boldogan ültünk ott. Megkérdeztem, hogy mit eszik?

Előbb elhelyezkedett, egyik parányi lábát feszesen előrenyújtotta, zavartan gombolgatta ki a keztyűit (azok bizony kisebbek is, újabbak is és épebbek is lehetnek volna) és végre is azt felelte, hogy ő nem tudja.

De csak megállapodtunk. Előbb omltettem rendeltem mindkettőnknek, azután vajaszemlyét, hideg borjusült-betéttel. Mire azt kellett kérdeztem, hogy mit iszik, már megjött a bátorsága, mégis csak sugni merete, hogy:

— Limonádét!

Más embertársam, kik csinos, vig lányokkal hasonló helyzetbe jutnak, erre a kérdésre bizonyára azt a választ kapták volna: «pezsgőt». De azért kétségbe vonom, hogy jobban mulatnának, mint mi.

Megrendeltem a két palaczk limonádét és megmámorosodtam tőle. A szívem fölmelegedett, a lelkem megijult és miközben a korcsmáros leánya a számlát adta össze, fölhasználtam az alkalmat, hogy kis szomszédnőmet megcsókoljam. Visszaadta a csókot, de olyan furcsa, aggódo tekintetet vetett rám. Mintha azt kérdezné:

— Nem félsz, hogy... Járja ez itt?

Mikor kicsi kezét kezembe fogtam, hogy levezessem a lépcsőn, boldogan éreztem át, hogy mégis van egy szív a földön, a ki engem tart a legjobb és legszebb férfiuinak. És voltam olyan önző, hogy ne mondjam meg kicsi barátnőmnek, hogy ezt nem teszi okosan.

Mikor a kocsiba ültünk, visszatekinttettem és láttam, hogy a vendéglő személyzete barátságos mosolylyal, sokatmondóan néz utánunk. Mi pedig aggódunk kevésbé, hogy talán már soká is időztünk itt és a mamája otthon pirongatni fog bennünket, hogy elkéstünk a vacsoráról.

Szorosan egymás mellett ültünk. Még a sziveink dobogását is átéreztuk. Egy darabig csevegve gyönyörködtünk a pompás város panorámájában. Kis barátnőm mindig közelebb húzódott hozzám és a kocsifödél oltalma alatt karját nyakam köré fonta. Csókolódtunk.

Aztán csönd és nesztelenség vette át uralmát a kocsinkban. Az élet követeléseket támaszt mindkettőnkkel szemben. Neki küzdenie kell, hogy a világ nagy sakktabláján parányi helyet szorítson magának. Nekem pedig ugyancsak vi-
gyáznom kell, hogy minél később jus-

sak abba a nagy ládába, melybe a le-szedett bábokat teszik el örökre.

De a kicsike bizonyára meg fog em-lékezni rólam akkor is, mikor a tavasz újra zöld virányt növel a sakktablára, de én már nem járok-kelek rajta.

Itt lakik kis barátóm, megérkeztünk. Átöleltem a derekát, úgy emeltem ki a kocsiból. Aztán rövid léptekkel betipeg a házba és föl a lépcsőköön. Fáradt tag-jaimmal alig bírok nyomába érni és gyönyörködöm az apró, szögletes, mégis kecses alakban, míg csak az ajtó elé érünk.

Én vagyok az egyetlen férfi a földön, ki őt ezen a lépcsőn föl kísérte és én vagyok az egyetlen, kinek akár éjjel,

akár nappal ajtajának kilincsére szabad tennem kezemet.

Boldogsággal van tele a kis leány szíve. Lábjújaira ágaskodik, hogy elérje vállamat, az ajkamat és úgy ölel meg, úgy csókol meg hálásan, tisztelő szeretettel.

— Köszönöm, ezerszer köszönöm. Mit szól majd a mama, ha megtudja, hogy hol voltunk?

— Mit szóljak? — vág hirtelen közbe a mama az ajtóból — haragszom, hogy elképtetek De hát ez a papa egész életében sohasem volt pontos ember és ha egyszer kijut a szabadba, nem tud haza találni. Ugy tett velem is — ezelőtt husz évvel. Most meg a leányát szok-tatja rendtelenségre. Ez a papa!

○ SZONETT ○

Ha ketten szűz szerelmet esküvének,
Ha jámborul, egyenlő sors között
Egyformán tűnnek bajt és örömet,
Ha két kebelben egy csupán a lélek.

S egy szellem ad két ifju testnek életet
S e szellem fönn repül a föld fölött;
Ha két sebet ugyanegy nyíl ütött,
Ha egy a tűz, a mely két lelket éget.

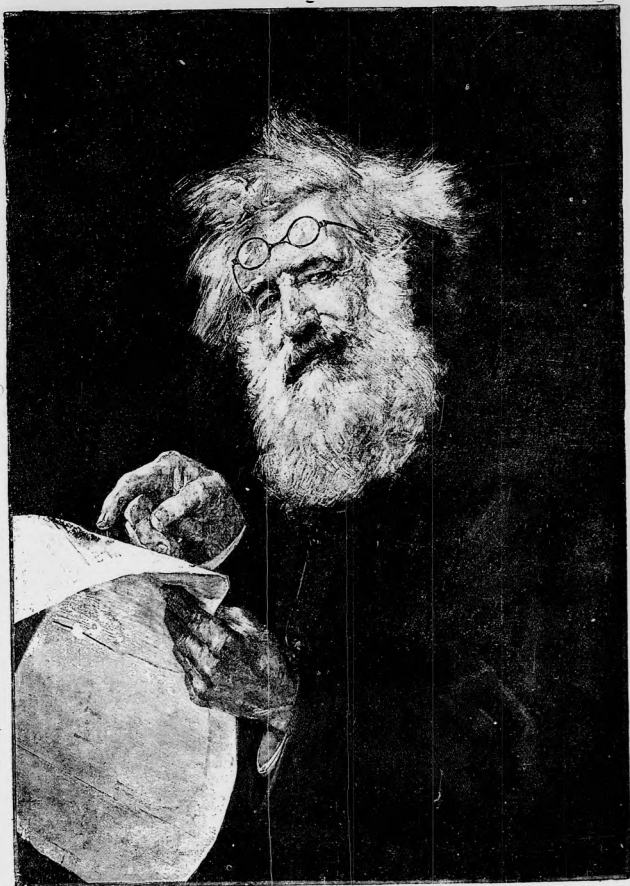
S egymást imádják, egyik sem magát,
Szerelmet kérnek csak szerelmükért,
Előtalálják egymás vágyait,

Parancsnak nézik egymás óhaját,
Soha hűséget köztük egy se sért:
Vaj' ily kapocs is felbomolhatik?

○ Tanácsot adni hiábavalóság. Vagy van önnek tehetsége, és akkor nincs szüksége a más észére; vagy pedig nincsen, és akkor semmi hasznát se tudja venni a jó ta-nácsnak.

△ A házasság a legszebb, legintelligen-sebb, legmorálisabb, leghasznosabb és leg-természetesebb intézmény. A ki mást mond, hazudik. De az isteni és nem az emberi törvények szerint kell házasodni.

Lám, megmondtam! Feslette Tessier.

IZABELLA.

Gyerekes izgalommal ugrott a kis kocsi, egyet pattintott az ostorral és az apró fekete ponyny szeléseben vágattak tova.

— Ah, ne olyan gyorsan, Izabella kisaszony, én félek — szólt kérlelő hangon az éles angol hölgy, ki oldalán ült.

— Oh bocssáson meg, édes, egészen megfeledkeztem önről; de, lássa, olyan boldog vagyok.

— Boldog? De hát miért is ne volna az? Fialt és szép, gazdag és gondtalan; atyja a tenyerén hordozta egyetlen gyermekét, mindenki szerette, hisz csupa jószág az egész lénye.

De nem ez tette boldoggá. Még néhány hét előtt is azt panasolta az angol hölgynek, az atyjának és minden barátjójának, hogy szörnyen unatkozik. Nem azok közül való volt, kiket kielégít a világ öröme, hanem, kiknek szíve nemes, a jó felé hajlik, kik folyton a magasztost keresik, mint a delejtű az északi sarkot.

Estélyről estélybe, hálból bála vitte az atyja. De ha azt kérdezte utána, hogy hogyan mulatott, mindig azzal felelt:

— Meglehetősen egyformán. Unalmas ez mind.

— No és a tánczosok?

— Őszintén szólva, többet várna tőlük az ember.

Ilyenkor megpirongatta az atyja.

— Nem szép az, mikor fiatal leány Schoppenhauerhez akar hasonlítani.

— Ki az a Schoppenhauer, papa?

— Kedves gyerek, az nagy beteg volt. Abban a most divatos bajban szenvedett, melynek világtájdalom a neve.

— Én nem abban a bajban szenvedek, hanem szörnyen unatkozom. És ez is olyan kérelhetetlen üldöző rém.

Egy napon sétaközben az atyja betért a munkásai udvarába. Izabellának azt mondta, hogy maradjon egy pár perczig künn, ő majd meglátogatja egy régi munkását, a ki most beteg. De ő nem maradt künn, hanem belopódzott atyja után a munkás lakába. A hogy átlépte a küszöbét, a hogy

most először meglátta a nyomor és szegénység tanyáját, megremegett a szíve és egy belső hang, mintha felülről jövő buzdítás volna, mintha azt mondaná: Gyermekem! nézz!

És e naptól gyakran látjuk őt a szegények viskójában, segélyt és vigaszt osztani a szűkölködőknek, ápolni a betegeket, játszani a rongyos gyermekekkel. És e naptól sohse unatkozott többé, hanem boldog volt. Azóta a ponyny mindig vágatnak, sohasem sétálnak és csak egy utat tásznak meg mindennap — a kastélytól a munkások udvaráig.

Most is egyik szegény családhoz iparkodik. Meglassította ugyan a lovacskák lépteit Mari kisaszony kedvére, de pár perczel később megint csak gyorsabb futásra nógatta a fürgé állatokat. Hja, sietnie kell. Még a kanyarodónál sem futtat lassabban és majdnem hegyibe hajt annak a munkásembernek, a ki szembe jön rá az uton. Az ijedség kiáltása tör ki ajkáról — de egycb baj nem történt. A férfi félre ugrott, hanem belebukott az árokba. A kocsii megállott, János leugrott a hátsó bakról, hogy felsegítse a munkást. Izabella barátságos, résztvevő szóval kérdezgette, hogy nem történt-e valami baja. Nem, neki nem történt, csak a ruhája lett kissé sáros és a szíve tölt meg vad haraggal.

— Mit törődnek a gazdagok a szegény ember bajával? — veté oda gúnyosan, mérgesen és szitkozódni, káromkodni kezdett. Izabella elsápadt.

— Menjünk innen kisaszony — szólt most a hív János — az ilyen emberekkel jobb nem kezdeni semmit, de hát a kisaszony nem hisz nekem.

— Mert ezek az emberek nem ismernek minket — volt a válasz nyugodt hangon. De majd megismernek.

Tovább hajtott, hogy megint megálljon egy nyomoruságos viskó előtt. Izabella belépett oda. Sápadt asszony feküdt az ágyban, mellette szopós gyerek. A másik gyer-

mek, a hat éves Annuska örvendezve tárt karokkal ugrándozott a belépő kisasszony elé. Ez viszonozza a kedveskedéseit, megtudakolja a beteg asszony hogylétét, karjára vette, elringatta a kicsi gyereket, azután játszadozott Annuskával. Egészen a régi kedves Izabella tudott lenni, mintha az előbbi ijedséget már egészen elfeledte volna. Ekkor hirtelen kinyílik az ajtó és belép rajta az a bizonyos munkás ember. Izabella meg-rázkódott ijedtében, de a férfin is meglátszott a meglepetés. Szíve az első perczben meg volt hatva, azonban elhessegette magától a gyengéd érzést; észbe jutottak a társai, a klub, és a harag ismét csak előntötte szívét annyira, hogy szidalmazni kezdé a reszkető leányt.

Az asszony félt az ágyban, mégis meg-kísérelte csitítani:

— Nem látod, mennyi jót tesz velünk?

— A gazdagok fizessék meg becsülete-szebben a munkánkat, azután megtarthatják az alamizsnájukat... ordított, mint egy vadember.

A kis Annuska odament apjához és kér-lette:

— Apuskám, ne haragudj! A kisasszony olyan jó hozzánk.

De az apa odataszította őt a kisasszony ölébe.

— Erigy hát hozzá, ha olyan jó.

Izabella visszanyerte önuralmát, simo-gatta, csitította a megszeppent csöpséget, kö-szönt a beteg asszonynak és eltávozott.

Eltelt pár hét. Izabella már megint a mun-kás házában van. Az asszony még sápad-tabb, mint máskor és a szemei vörösek a sírástól.

Izabella kutatva néz körül.

— Hol van Annuska?

— Annuska beteg.

— Beteg? De hát hol van?

— Ő nagyon beteg, és az orvos megpa-rancsolta, hogy külön kell neki lakni tőlünk. Hátra vitték a mosó-konyhába. Az uram ott van mellette.

Izabella fordult, hogy oda megy.

— Önnek nem szabad odamenni, mert veszélyes, nagyon veszélyes.

De a fürge uri leány már nem hallotta ezeket a szavakat, már ott is állt a jelzett ajtó előtt. Kopogott és mikor az ajtó megnyílt, ismét szentöl szembe állott régi ha-ragosával. A munkást nagyon meglepte a lány szokatlan nyugalma, csendesen csak annyit tudott szólni:

— Ne jöjjön ön ide! Annuska differ-tiszben fekszik.

— Csak bocsásson be, én nem félek semmitől.

Pedig bizony megborzongott az egész valója. Az ifju élet tiltakozott a gyilkos merénylet ellen — de csak egy pillanatra. A beteg kis lány ott feküdt a jól-rosszul összerovott ágyfélén, arca, szemé lábban égett; mikor meglátta Izabellát, boldogan mosolygott felé. Izabella odaült az ágyára, játszott vele, orvosságot adott be neki. Töle szívesen vette. Aztán elaludt.

Délután megint eljött hozzá az uri leány. Párnát, paplant hozott neki, apjának kényel-mes karosszéket. Azután mindennap élel-met, a betegnek üdítő-szereket. A gyógyu-lás szemlátomást haladt. A gyermek vig volt. Csak az apa ült mindig szótlánul és nézett sötéten. Nem köszönt Izabellának, se mikor jött, se mikor ment.

Egyik estén, mikor Izabella kiment az ajtón, a kilincsből megakadt a ruhája és egy darab csipke leszakadt róla. Tovább-ment, talán észre sem vette. De a munkás lehajolt azért a rongyért a földre, fölemelte, összecsókolta, könyeivel áztatgatta.

Visszatért az ágyhoz, letérdelt és arra kérte lányát, mondja el hangosan a Miatyán-kot és ő ájtatosan utána mondott minden szót. Ki tudja, mikor imádkozott utóljára? Kemény arcán könyek perettek bőven alá. A bűnös imáját angyalok viszik égbe!

Másnap nem jött el Izabella, harmadnap is hiába várt rá apa és leány. Most már az apa várta jobban. Harmadnap eljött helyette az orvos, megvizsgálta a beteget és így szólt az apához:

— Gyermeked megvan mentve. Nincs ok aggodalomra. — Az apa szemében meg-csillant az öröm könyve.

— Hanem — folytatja az orvos — a halál angyala, a ki meghagyta a te leányodat, átment a kastélyba.

A munkás fölugrott ültéből:
— Az Isten szerelmé! a kastélyba?
Csak nem tán Izabella?

— De igen. Átragadt rá a lányod betegsége és állapota reménytelen. Angyalok az égben is helyet kapnak.

A munkás szívéből kitört a keserűség:
— És itt szerezte baját az én gyermekemnél! És én, vadember még csak meg se köszöntem irántunk való jószágát. Gyűlöletet utolsó lehelletemig — ezt esküdtem a gazdagoknak utolsó gyűlésünkön — de nem tudom, nem akarom ezek után megtartani eskümet.

És futott ki az ajtón, keresztül az udvaron, végig az úton egész a kastélyig és föl a lépcsőkön. Senki sem állta útját csak fenn az emeleten állott a hú János, mintha várt volna rá. Kézenfogva vezette keresztül a szobákon egész egy kicsiny ajtóig, ott betuszkolta egyedül.

Ott ült a betegágy mellett a fájdalom-sújtott apa, körülötte könyező rokonok és a

ház siránkozó eselésége. De a mi munkásunk mindezeket nem látta, hanem csak a szép leánynak halotthalvány arczát, a ki rá nézett, merően mikor eléje lépett. És oda lépett egészen az ágy elé, térdre borult, megfogta az apró fehér kezét és elhalmozta csókkal, megöntözte könnyel. Mondani is akart valamit, de a zokogás elnyomta beszédét, csak ezt a két szót tudta kimondani: bocsánat... hála.

A beteg leány ránézett — szelid, mély-érzésű, szeretetteljes tekintettel. Földöntúli mosoly aranyozta meg ez utolsó tekintetét. Már nem élt... Angyalok az égben is helyet kapnak...

Csak egyszer ment még a mi munkásunk a gyűlésbe, hogy elmondja társainak az ő szomorú esetét és bejelentse kilépését a szocialista szövetségből.

A jobb érzelműek közül sokan követték példáját.

Szívó Irma.

AZ ALPESEK KÖZT.

Dunántúli embernek a szíve mindig nyugatra vág: A ki ott töltötte gyermekkorát a Bakony vagy a Vértes aljában, vagy a Mura partján, az mindig vágni fog az Alpesek közé beljebb, az mindig vonzódik a Mura orrára felé. Sajátságáza ez már ennek a hegyvidéknek. Szép — és szépsége mintha biztatólag hívna: Nézz meg engem odább is, tovább is. Hamarabb is eljut a dunántúli ember Stájerba, mint, teszem azt, a Kárpátok közé.

De nemcsak a természet szépségei vonzzák az embert. Mert, mondhatom, annál sokkal többet nyujtanak a Kárpátok. A zólyomi Érczhegység környéke van olyan szép, a Kiskárpátoké még szebb, mint a stájer hegyeké. A Magas-Tátrához foghatót Stájerban sohasem láttam. De mondom, nem ez teszi, hanem a népség. A lakosságnak sajátos jellege, ősi szokásai, régi módi élete, a beszéde és a dala: ezek vonzzák oda jobban az embert. És a ki egyszer körükben töltött egy nyári hónapot, alig várja, hogy megint oda juthasson.

Nem hat oda a nagyvilág zajából semmi. A kik nyaralni oda mennek, szinte felüldülnek a csendben. Nagyon sok uri emberrel találkoztam a stájer falukban, kik újságot arra az időre nem járatnak. Újság ott minden falevél, fűszál, mely többet beszél, mint valamennyi hirtlap. És szípet beszél és okosat beszél és kedveset beszél annak, a ki megérti beszédét.

Mi *Palfau*-ban nyaraltunk az idén. Idillikus kis falu a völgyben. Három oldalról hegyek merednek égnek, melyeket fenyő- és lomberdő takar dúsan; míg nyugat felé nyitva van a völgy, hogy ide látszassanak a *ttagy Tamisbachthurm* sziklája és a *Buchstein* hófödte tömbje az Ennspartról. Az erdők, tarka rétek, virágos mezők illata szinte édes kábulattal tölté el az ember fejét. A csönd és a szelid szép természet kedvessé teszik az itt tartózkodást. Mintha csak nyaralásra termelt volna az egész vidék. Hozzá még a bennlakók barátságosak és a mi a fő, nem zsarolják az idegent. Turisták

is sűrűn járnak erre, jelétül, hogy érdemes a vidék a fáradságra.

Ugy vihar után, mikor feljő a nap, a távol jéghegyek gyémántmódra szikráznak, a levegő olyan tiszta, mint a kristály, a bokrokban vörösbegy, pintyóke, csiz dalol, a fákön száz meg száz rigó fűtül, tarkapompás vadgalambok repülnek fáról-fára, a Szalca meg zúg, morog örömeiben — oh! olyankor leirhatatlan élvezetet nyújt egy erdei séta!

Hétköznapokon esőndes a falu. Még a gyerekek sem igen lármaznak. Nincsenek is otthon. Künn járnak a mezőn reggeltől estig.

Hanem ünnepnapon aztán annál vidámabb a táj. Vagy ha valakit ünnepelnek, vagy ha nagyobb vendége érkezik a falunak. Ilyenkor lombokból diadaliveket állítanak, a házakat zöld galylyal, tarka kendőkkel földliszittel és mozsarakat durrogatnak. Az ünnepélyes puffogatás már az estharangszónál kezdődik, reggel aztán folytatják, de kivált akkor, mikor eljött a nagy pillanat. Ilyenkor aztán a falu apraja, nagyja a templom körül csoportosul. A templom és iskola falán cserkoszorúk pompáznak. Ünnepnapon mindenki részt vesz az istentiszteleten, meghallgatja az Ur igéit, azután ünneplik a falu nagyjait. Főlköszöntik őket, mikor kilépnek a templomkapun és a lakosság éljent rivall rája. Ha az ünnep az egész községet érdekli, pl. új bírót választottak, akkor tölgyet ültetnek a nap örömére és azt az új bíróról nevezik el.

Ilyen ünnepe van a községnek akkor is, mikor a hosszú tél multával május közepén legelőszőr hajtják ki a csordát a friss fűre, vagy mikor október első felében visszaterelik. A lakosság életében események ezek, mert állataik az egyetlen vagyonuk.

Az októberi hazaterelés jár nagyobb ünnepségekkel. Erre a napra ünneplő köntösbe öltözik a pásztornép és a «sógor-asszony» (igy nevezik a pásztornők közül a legelsőt, a ki a többinek előjárósága is künn a mezőn). Az állatokat is lombbal, szalagokkal tűzködi körül, sőt apró tükröket is akasztanak rájuk. A vezérbika szarvát aranyfüsttel megaranyozzák és egy-egy kis fenyőfát kötöznek hozzá. Igy vonulnak be

ének- és zeneszó mellett a faluba, honnan a nép messzire eléjük jó és ajándékokat hoz nekik. Ők viszont pogácsával vendégelik a gazdákat. Este aztán lakzi van minden házban, táncz és zene; a pásztornép pedig sorra járja a házakat és vendégeskedik hajnalig.

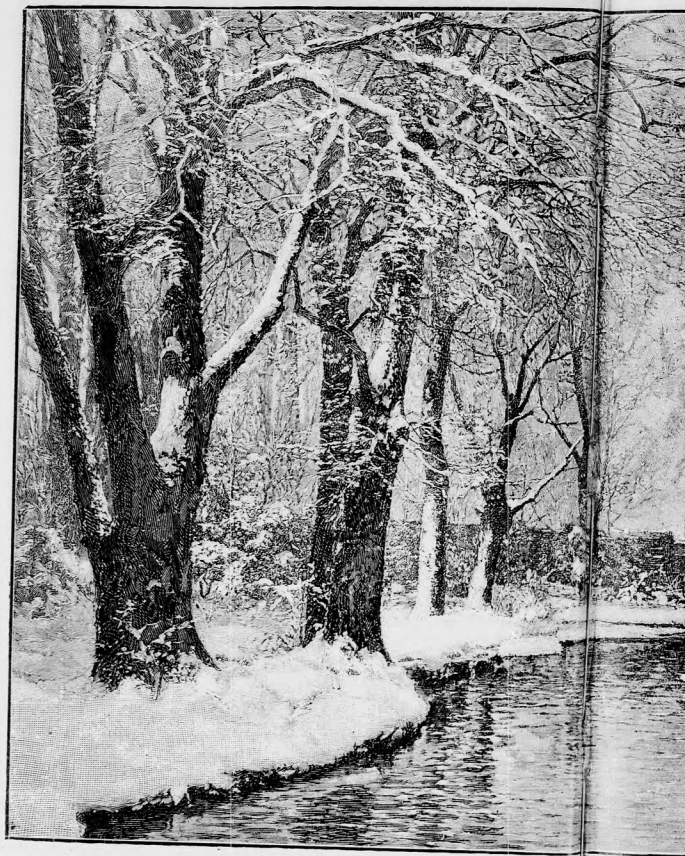
Ha közelről vizsgáljuk a pálfaikat, bátran mondhatjuk, hogy jólelkű, békeszerető, őszinte nép. Figyelmes, eléggé művelt, csak nagyon babonás. Kísérletektől fél, lelkeket lát, varázslatokban hisz és a garabonciás diákra esküdni merne, hogy az hozza a zivatart. Gyerekeit félti, hogy «megigézi» őket valaki, a barnait «megrontják a boszorkányok».

Beszédmódoruk fölötté különös. A férj feleségét mindig csak «te enyém»-nek mondja épen így a gyerekek a szülőket «ő»-nek. Persze németül beszélnek, de azért a más-vidéki német nem érti meg első hallásra szavát.

A viselete igazi stájer, nagyon csinos és festői. De csak vasárnap jár a régi saját viseletben. Hétköznapra az egyszerűbb városias ruhát hordja ő is. Hanem ünnepén aztán kiöltözködi. A nehéz, szeges talpu eszma, melyben a stájer ép oly ruganyosnak tud járni, mint kecesen tánczolni, és a zöld pamutharisnya fődí lábát. A fekete bőrnadrág rövid és nyitva hagyja a térdeket. Zöld mel-lény fölél barna kabátot húz, azon is zöld hajtókák és varratok. A fekete kalapon széles szalag, persze ez is zöld, és zergeskáll vagy tollbokréta. — Csinos öltöny ugy egészben és ha a városi ember magára veszi, kedve volna egész életében abban járni.

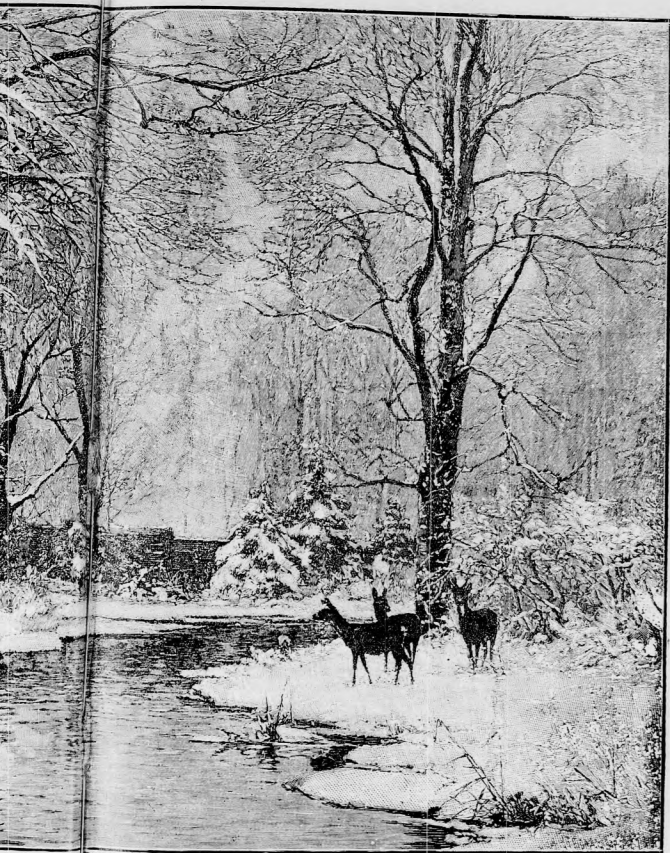
A pálfaiak szeretik a zenét, a tánczat, az éneket és kugliznak. Ez a legfőbb mulatás-guk. Ételük egyszerű. Köznapon pirított liszt, káposzta, gombóc, galuska van étrendben, melyhez füstölt húst eszik némely nap. Vasárnapra kolbászból levest főz, marhahúst süt, ahhoz fekete retket eszik. Legáltalánosabb tésztájuk a fánk, a pogácsa és kuglóf (melyet ők sóber-nek hívnak). Tojás, többféle izletes sajtok, friss és szárított gyümölcs egészíti ki az asztalt. Karácsonyra gyümölcskenyér járja.

A stájer általában szereti az ünnepet. Meg

Az erdő télen.

Az erdő télen.

is ünnepel minden képzelhető alkalmat, még a bérmálás évfordulóját is. Hanem legnagyobb ünnep a lakodalom. Ezt túlarádo örömmel tartják meg.

Ha szegény leány a menyasszony, akkor egy férfirokona társaságában utra kél a faluban, hogy «hozományt» gyűjtsön. Előbb a gazdag rokonokat keresik föl, aztán bekopogtatnak a többi módos gazda házába is.

— Egy kis házhoz valót kérünk, — így hangzik az egyszerű kérelem. És ki tudná szivére venni, hogy ne adjon legalább valamit a szegénysorsu menyasszonynak, mikor Isten őt bővebben is ellátta? Csak nem keseríti meg a szegény leány boldogságát? Itt mindenki jószívű. Kap is a menyasszony minden háznál és bizony legtöbbször többet, mint a mennyit remélt. Az ajándékok ilyen esetben mindig pénzben adják.

Minden menyasszony maga jár vendégeket hívni. Ilyenkor virágos botot visz a kezében. Mikor minden elkészült a lakodalomhoz, akkor megdurrannak a mozsarak és megindul a néznép párosával a templomba. Esküvő után három poharat tölt meg borral a pap és megáldja azt. Kettő az ifju páré, egy az övé, hogy fölköszöntse az új párt. Kociztanak és isznak, de soha sem szabad fenékgig kiüríteni. A násznagy ismét megtölti a poharakat, most az örömszülők kociztanak, azután így tovább az összes lakodalmások, de egyiknek sem szabad, hogy üresre igya a poharat.

A nászlakomát mindig a korcsmában tartják és a korcsmáros rendszeren a násznagy. Mikor a templomból ideérnek, a menyasszony tarkahimes keszkenőket osztogat a férjének, a vőfelynek, násznagynak. A többi legénység is kap ilyen kendőket, persze ki-ki attól, a ki szívesen látja őt. Van ugy, hogy egyik legény kettőt, hármat is kap. A ki üres kézzel maradt, az leghévesebben udvarol aztán a lányoknak, hogy máskor rá is gondoljanak.

A menyasszony aztán a konyhába siet és segít a főzésben. A lakodalmas kalácsot neki egyedül kell elkészíteni. Az pedig hatalmas egy kalács.

Végre megkezdődik a lakodalmi ebéd. Gazdag lány lakodalmán annyi és annyi-

féle étel kerül az asztalra, hogy szinte hajlanak belé a tölgyfa lábak. Izletes főztjük a legkényesebb gyomrot is kielégíti. Tulajdonképen három ebédet főznek. Mert után a levest, káposztáshust, marhasültet és csörgőfánkot megették, kezdődik a zene és tánc. Utána ismét tálnak. Most tüdős leves, disznósült, bárány- vagy borjubecsniált és megint farsangi fánk kerül az asztalra. A mire ismét fölkelnek és jó sort mulatnak. Harmadszor is táln a menyasszony. Nyel-leves, vadpecsenye, vajaspogácsa és «sóber» teszi ki az ételsort. Közben pedig folyton ott van az asztalon hideg kobász, hideg borjuhus, sonka, pogácsa, gyümölcs, sajt, hogy szinte sok is. Így aztán 10—12 óra hosszáig mindenki eszik. De ha valaki arra vár, hogy kínálják, akkor éhen marad. Az nem szokása a stájernek. Adni szívesen ad, de hogy ő kínáljon valakinek ételt, arra még nem volt példa Stiriában. Még az idegentől is elvárja, hogy hivatalanul üljön az asztalához, mert másképp éhen hagyja lefeküdni.

A lakodalmas ebéd árát kiki megfizeti a korcsmárosnak. Csak a menyasszony kap ingyen enni, a nyoszoló lányok költséget pedig a vőfelyek fizetik, a kik cserébe virágcsokrot kapnak a kalapjuk mellé és selyemkendőt a botjukra.

A násznagy körüljárja a vigadókat és pénzt tányéroz. Ez a menyasszonyé, ha az szegény leány, vagy a templomé, ha a lány jómódu. A zenészek, konyhaszemélyzet stb. maguk járnak tányérozni. Az asztalon maradt éteit nem iszik ki a konyhába, azt a vendégek haza viszik. A lakodalom Palfau környékén mindig eltart legalább két napig, de ha előkelő gazda adja férjhez a lányát, sokszor nyolcz napig is. Végezetül haza kísérik az új párt. Az pedig ugy történik, hogy míg csak annak portájára nem érnek, addig minden házba betérnek, zenélnék, énekelnek, tánczólnak. Így aztán megcsik, hogy három nap mulva kerülnek hajlékukba az új házások. Ott még egy kis multság esik, aztán szétoszlak a vigalom és szokás szerint hat hétig feljé se néznek az új párnak. Még a szülők se.

Jellemzőnek találom, hogy Palfauban sehol sem laknak a szülők házias gyerme-

keikkel együtt, Nagyon öreg és beteges
özvegy asszony is inkább egyedül lakik,
ha nincs hajadon lánya vagy nőtlen fia,
minthogy házas gyermekéhez menjen. Ők
ezt így tartják jobbnak — és talán bizony
igazuk van!
Z. L.

A ROKKA

A néne fon, a rokka pördül,
Mesélve régi dolgokat.
S a míg szemében könye rezdül,
Kis lánykamódra játszogat.
Fehér a haj, fehér a lenje,
Csak fonja, fonja szótlanul.
S mit mond a rokka csacska nyelve:
Figyelve, lesve ráborul.

Egyik kezével hajtja, hajtja;
Másikban nő selyem fonál...
S figyelme ugy eltéved rajta.
A mint a multba visszaszáll.
Fehér a haj, szőke a lenje.
Ilyen volt ő is valaha.
S miként ha újból tánczra kelne,
Ah! fürtös fej... bodros ruha...

S a míg a rokka egyre űontja,
Ereszti szálát szaporán,
A néne gondja, gondolatja
A régi kedves lány szaván...
Utolsót pördül im a rokka.
S a kéz megáll, megáll legott;
Mert addig-addig szötte-fonta:
Mig lenje, álma... elfogyott.

Grigore Le Roy.

EGY CSECSEMŐ KESERVEI.

Nagyon sokat szenvedek. Kimondhatatlanul vágyódom ama boldog óra után, a melyben végre kiszabadulhatok a pólyából. De bizony még nagyon sok időnek kell addig elmulnia, míg oly nagy lesznek, mint azok, a kik most engem kinoznak.

A fölnöktek ostobasága miatt szenvedek s még csak meg se mondhatom nekik, hogy mily kevéssé értenek engem. Már azt sem tudom, hogy mit csináljak; mindig terhemre vannak s folyton csak keserüséget okoznak nekem, mert akármit teszek is: mindig félreértenek.

Például: nyugodtan fekszem a bölcsőmben s örülök, hogy végre egy kis ideig egyedül lehetek. Tehát a szoba mennyezetét nézegetem s mivel jó ked-

vem van, dudolgotok egy kicsit. De erre már azonnal berohan valaki, a ki rángatja a bölcsőt. Az ágyam ringatózni kezd, a mi igazán borzasztó. Próbálja csak meg akármelyik fölött ember: ringattassa magát csak egy félóráig. Természetesen azt kívánom, hogy a ringatást hagyják abba s kiáltozom. De erre kezdődik még csak igazán a ringatás, ugy, hogy az egész szoba forog velem s elsötétednek a szemeim. Erre földühösödöm és most már ordítok. De ez még nem elég; kivessznek az ágyamból s oly magasra emelnek, hogy azt hiszem, a szoba mennyezetébe akarják vágni a fejemet; de nem. Csak hintáznak le és föl, miközben hiába sirok és ordítok, mert minél jobban ordítok, annál jobban hin-

táznak. És ez így tart mindaddig, a míg csak a dühtől és remegéstől annyira ki nem merülök, hogy elakad a lélekzetem.

Nem jobb lett volna, ha békén hagyta volna s a bölcsőben tovább dudogtattam volna?

S még hozzá úgy tesznek, mintha mindez csak az én kedvemért történt volna.

Máskor meg ismét jól érzem magam s nagyon csöndesen fekszem a pólyában annak a karján, a ki épen a karján tart. De mivel nagyon csöndes vagyok, megremülnek s noha semmi rosszra sem gondolok, azonnal az asztalra tesznek s gondosan megnézegetnek, de mindig csak akkor, a mikor nem kellene. Mikor erre igazán szükségem volna, akkor senkinek se jut eszébe, hogy az állapotom iránt érdeklődjék.

Borzasztó, hogy milyen ostobák ezek az emberek!

Máskor meg fáj a fejem. Rendesen akkor, ha nagyon sokáig ringattak vagy hintáztak. Tehát sóhajtok egyet-egyed. Ezzel azonban elég bajt szerzek magamnak. Azonnal az ablakhoz visznek s a fiszteletemre annyit dobolnak az ablakon, hogy a fülem zug bele s egyre rosszabbul leszek.

Kellemesek azok az emberek is, a kik megismerkednek velem. Mindegyiknek az a szokása, hogy az ujját vagy a szájamba, vagy az állam alá dugja. Ezt utálatos dolognak tartom. Rendesen az ujjukra köpök s nevetek, ha ez sikerül. De sajna, ennek a nevetésnek is megadom az árát, mert most már mindenki a szájamba akarja dugni az ujját.

Azok a különös eszközök meg, a melyekkel folyton az orrom előtt hadonásznak, valóságos kétségbejuttatók. Ilyen például egy fanyélre erősített érczkarika, melyen annyi kis csengő van. Ezek a csengők türhettesen zajt okoznak. Ha utána nyulok, hogy eldobjam: nem ad-

ják a kezembe, hanem még erősebben rázzák. Igazán azt hiszem, hogy engem az emberek meg akarnak örjíteni. Aztán egy borzasztó fakereplővel is kineznek. Akárhová visznek, ezt a fakereplőt is mindig magukkal hozzák. Például a kertbe megyünk. Nagyon éhes vagyok, vagy inni szeretnék. Tehát lármázok egy kissé. Azonnal kerepelnek, de a kereplő oly közel jár hozzám, hogy mindig attól félek, hogy leüti az orromat. Természetesen nem merek tovább is zugalódni: meg se moccanok s néma megadással türom az éhséget vagy a szomjuságot.

De egyéb félreértések miatt is kell szenvednem. Például visznek valahova s én érzem, hogy nyomja a pólyának a kötése a hasamat. Tehát megfelelő kiáltozással jelzem, hogy nem jól érzem magam. De ez nem használ semmit. A helyett, hogy megszabadítanának a kellemetlen köteléktől, egy kutyára mutatnak: «Nézd csak, milyen szép kutyuska! Kutyus! Kedves kutyus!» Egyáltalában nem tudom fölfogni, hogy a kutya mit segíthetne rajtam, vagy hogy mi köze lehet az én pólyámhoz vagy az összeszorított hasamhoz. És aztán akármilyen bajom van, lovat, macskát, házat vagy fát mutatnak s az okosak azt hiszik, hogy ezzel segíthetnek rajtam!

Természetesen vannak olyan pillanatok is, a melyekben boszut állhatok rajtuk. Például ha valakinek az orrát vagy a bajuszát megfoghatom: egyhámar nem eresztem el. Ilyenkor elégtételt szerzek a szenvedéseimért. De azonnal rosszra fordul a sorsom, ha örömömben elnevetem magam. Mert velem együtt ők is örülnek s újra kezdik a ringatást, a hintálást, a kereplést és ablak-dobolást.

Nincs tehát semmi, a mi segítene rajtam, a míg ily szomorú állapotban vagyok. De később, ha majd kiszabadulok a pólyából ...!

Morrow W. C.

KÉPEINK

Ideál. Szép barna leány. Okos szemével kérdőleg tekint a világba: Vajj! mit rejteget számára a jövő? Még nem ismeri a férfit, csak vágyik az ismeretlen után. Legegyen ön nyugodt, ifju barátnóm! Valahol messze már van egy becsületes ember, a ki keresi magát és bizonyára rá is fog akadni. Ön jó, tiszta, őszinte és egészséges: ez a leány legdrágább vagyona, ez mindene. Ezt majd cserébe adja *öncki*, mert szeretni fogja őt és többre becsülni minden más férfiunál. És *ő* meg fogja önt érteni, szeretni, védeni. *Ura lesz önnek* és ön boldog lesz mellette és boldogítani fogja őt.

Lám, megmondtam! Nagy vitában voltak multkor este az urak. Az ország ügyeiről volt szó. Sehogy sem tudtak megegyezni. No, de majd elvállik. És íme! megjött a hír, benn van az újságban, hogy a mi kedves öreg barátunknak volt igaza. *«Lám, megmondtam!»*

Az erdő télen. Hó borítja a tájat. A fákról zuzmara függ alá a levél helyén. Csendes ilyenkor az erdő. Csak a patak csobogása hallszik és az őzikék lépteinek gyengéd nesze, midőn inni járnak a patakra. Félnék szegénykéek. Rettegik a vadász fegyverét, ki lesből tör ellenök. Pedig most nincs baj. A vadász ott ül az erdő alján, puskája a fához támasztva, fejét tenyerére hajtja. Az a kis lány bántja a szívét, a ki-

nek kegyét hiába, hajh! hiába keresi. Remeg a szíve az erős embernek jobban, mint az őzikéké, mikor életükért aggódnak.

Valódi szegénység. Rongyos a ruhájuk, éhség ül az arcukon, köny a szemökben. Milyen korán tanulják meg, hogy mi a nyomor! Oh ti, kik dúsládkodtok és válogattok, ti szerencsés gyermekei önfőládozó gondos szülőknék, nézzétek e két koldus gyermeket! Mit éreztek? Ugy-e szánjátok őket? Nos, drága kicsinyek, tanuljátok jobban megbecsülni a mit Isten adott, mert nagyon fáj az, mikor *semmi sincs*. És ha találkoztok ilyen szegény kis gyermekkel, szóljatok hozzájuk legalább egy két jó szót. Mintha testvéretek volna.

Viktória királynő. Háromszáz millió angol alattvalónak úrnője. Kinek kezébe ennyi ember sorsa van letéve, nagyon rászorul az bőles tanácsadóokra. Ez Viktória nyugodt uralkodásának titka: mindig jól válogatta meg bizalmasait, és a jó tanácsot sohsem vetette meg, még ha ellenfelétől származott is. A koronás fő alatt a legjobb asszony-szív dobog. Gyermekeihez, unokáihoz vonzódo szeretetét az angolok példabeszédben emlegetik. És népének is anyja tudott lenni. Mióta öregszik, visszavonulva él ugyan Windsorban, de jótékony kezét a nyolczvanéves uralkodónak, messze vidéken áldják a szegények.

A magyar ember nem termelt üzletembernek; vagy meghunyászkodik, vagy agyonspekulálja magát.

*

A tizenhét éves ifju nem lehet szerelmes, legföljebb kíváncsi.

*

Ismerni kívánjuk az életet és aztán zúgólodunk ellene.

*

Az igazság mindig uj marad, mert nem kopik.

A ki szereti az emberiséget, óvakodjék közje keveredni, erősebben a szeme közé nézni.

*

Ha az ember véletlenül angyalra talál itt a földön, az nem az égből szállott le, hanem odarepül innen.

*

Ki Istent szereti, követi parancsait, mindaz tehát, a mit emberek tanácsolhatnak, prózái fölhigitása a mennyei parancsnak.

MŰVÉSZET

A színpad erkölese.

A színpad nem lehet egyéb, mint a kor tükré.

Az ókori, középkori színdarabok azzal az erkölcsi világgal ismertetnek meg bennünket, mely épen akkor volt általános. A modern darabok a mai társaságot ábrázolják, tükröztetik.

«A színműírás iránya csak reális lehet, tehát úgy fest mindent, a minőnek épen látja. S mert a mai társasági élet erkölcesi lazák, tehát erkölcsstelennek kell lennie a színdarabnak is».

Szinte megborzongat ez az állítás. Pedig sokan vallják. Ép úgy mint azt is, hogy a közönség nem másért jár színházba, mint hogy *mulasson*.

Tévednek mindannyian.

A színpadi világ mozgó alakjai ma már sokkal nagyobb tudással, készültséggel, költői erővel lépnek a deszkákra, semhogy pusztán a mulattatás feladata hárulna rájuk. A színműírás — már tudniillik a komoly és céltudatos — sokkal intelligensebb agy műve, mint-hogy az pusztán időtöltési, szórakoztató céllal beérhetné.

Színműíró és színész egyaránt *tanítója* kell, hogy legyen a nagyközönségnek, még pedig nemcsak az alsóbb rétegnek, hanem a felső tizezernek is. Mert erre készült, erre hivatott, erre képes. Minden más teória: félreértésből vagy szándékos ferdtésből kél.

Azért a színdarab, noha élethiv, mégis ne csupán azt mutassa, hogy *én minő vagyok*, hanem — miután ezt megmutatta — mutassa meg azt is, hogy *én minő legyek*. Tanítson meg, hogy mit tegyek, miképp viselkedjem emberekkel és társadalommal szemben.

Hogy ezt ne száraz tanító-módban

tegye, hanem a költészet birtokában és úgy, hogy a mellett szórakozzam is ebben áll a színpad elsőse az iskola fölött. Ebben mulja fölül a költő a tanító-mestert. Elengedhetlen kelléke a színháznak, hogy valahányszor haza megyek onnan, mindig gazdagabb legyen a lelkem egy-egy jó föltétellel. S mert nem a mindennapi kalmárélet szükséges tudnivalóját nélkülözöm, hanem a fölsőbb erkölcsi életben szorulok nap-nap után megerősítésre, azért várom méltán a színpadtól, színműirótól és színésztől, hogy a mit ott elem ad, az valóban táplálék legyen a lelkemnek, mely erkölcsét föntartsa, növelje, gyarapítsa, nemesbítse.

Ha bemutatja is az élet árnyoldalait, ha elébem tárja is a bűn rettető következményeit, ez nekem nem elég. Hogy vannak rossz emberek, azt tudom, s hogy mindig lesznek miattuk viszás helyzetem, arra el vagyok készülve. De azt nem mindig tudom, hogy ha már belezúgtam a bűn fertőjébe, ha már megromlott lelkem a szenvedély, a kapzsiság lehető, miképp térjek vissza a jó útra?

Erre utmutatást adjon a színpad.

Valaki tán azt mondaná, hogy ez a vallás dolga, az téríti a bűnösöket. Hiszen igaz, hogy az abszolút jó szolgálatában első sorban az az Eszme áll, mely Istené. De utána azok az eszmék sorakozzanak, melyek isteniek. S a költészet is azon eszmék közül való.

Ha elvonom a költőt az Isten és emberiség szolgálatából, kit fog szolgálni? Az emberben azt, a mi állati. Ez pedig oscmányosság.

Ha a költő nem tanít, akkor csábít, ha a színmű nem emel föl, akkor lelök; ha a színpad nem javít, akkor ront.

Van Dick Budapesten. Az Opera igazgatósága január havában elő akarja adatni a Wagner-tetralógiát, mely egyfolytában a kiállítási év óta nem került színre. Mint-hogy azonban az Operának jelenleg nincsen tenoristája, az igazgatóság Van Dicket,

A Vígyszínház közönségének *Guthi Soma* és *Rákosi Viktor* «Napoleon öcsém» című bohózata ígér deris estéket. A Népszínház «Kadetkisasszony» című látványos nagy operettje elé feszült várakozással nézünk. Szövegében *Pásztor Árpád* tűzött

Valódi szegénység.

a híres Wagner-énekest hívta meg Siegfried szerepének eléneklésére. Mint halljuk, Van Dick elfogadta a meghívást.

Uj darabok. Január első felében négy eredeti magyar színmű kerül bemutatóra a fővárosi színházakban. *Malonyai* Dezső «Félemberek» című társadalmi drámáját a Nemzeti Színházban adják. Az idei drámai termés legbecsesb darabjának ígérkezik.

ollára egy kedves, eredeti ötletet. Zenéjét *Mader* Raoul nyugodt, tiszta kompozíciója teszi majd kedvelté. A Magyar Színház *Lukácsy* Sándor népszínművével nyitja meg az idei premiérek sorát. Jövő számunkban beszámolunk az új darabok sikeréről.

Magyar nők kegyelele. Erzsébet királyné és Rudolf királyfi koporsója egymás mellett van az uralkodócsalád bécsi sírboltjában.

A két örök-nyugvóhely közé emlékművet állítanak a magyar nők; készíti Zala György. A felség tetszését nagyban megnyerte Zala bemutatott szép terve.

A duett. Czínikus emberek sokat mulatnak annak a naiv kültekli művésznek az esetén, a ki azzal indokolta meg a kivételes nősülési engedély iránti kérvényét, hogy neki duettet kell énekelnie, már pedig a legjobb, ha az ember a saját feleségével énekel a duettet. Igaz, hogy egyetlen utasítás se írja elő, hogy a duett-énekléshez házassági bizonyítvány kellene, de azért annak a kültekli tenoristának mégis igaz a legjobban, ha az ember a saját feleségével énekel duettet. Ez így erkölcsösebb is és talán őszintébb is. Am a miniszterium mégse találta elegendőnek az indokolást

és mégse adta meg az engedélyt a kivételes nősülésre. És ebben a miniszteriumnak is igaz a van. Annyian énekelnek duettek a nélkül, hogy megesküdtek volna, hogy a művész ur is megselekedheti minden lelkiismereti furdalás nélkül. A fő, hogy jó legyen a duett, akkor senki se követel hozzá esketési bizonyítványt. Míg ha hiányos az összhang, azt se pótolja a házassági hitlevél. Ezen az alapon Császár Imre, a ki *Tarján Gidát* játszsza, hadnagyi rangot kérhetne a közös hadügy-miniszteriumtól, Mihályfi pedig mint «Vasgyáros» teljes joggal igényt tarthatna az iparfejlesztés terén szerzett érdemei elismerésül egy Ferencz-József-rendre. És vajjon miféle engedélyt kérne művésztünk akkor, ha egyszer *terczettet* kellene énekelnie?

IRODALOM

A kritika.

Az irodalom a szőlőtőke s a kritika a karó mellett.

A szőlőtőkének szüksége van a karóra, hogy reátámozkodhassék, midőn a magasba fut, mert nélküle a föld színén fog csak tova kúszhatni és poros lesz a levele, sáros az indája, fanyar a gyümölcse. Lenn a sárban nem éri el a napsugár, mely éltet, érlel és izesít.

Az írónak szüksége van a kritikusra, hogy reábizhassa magát, midőn a nyilvánosság előtt megjelenik, mert enélkül bátortalan vagy elbizakodott lesz, csak saját tudásának színén halad tova, hol nem éri el a tanítás, buzdítás, javítás jótékony hatása.

Mert ez volna a tulajdonképeni kritika: megismerni az író művét, szétválasztani belőle a jót a rossztól; a jót kiemelni, hogy buzdításul szolgáljon; a rosszat kiemelni és kijavítani: ebből tanul az író.

Neki feladata aztán, hogy jövőben a jót megismételje vagy még jobbat

adjon; a rosszat pedig meg ne ismétlje többé soha.

Igy tesz szolgálatot a kritika először az írónak, azután a közönségnek, legfőképp pedig az irodalomnak.

Ha közvetítő tud lenni író és olvasó között. Finomabb, műveltebb, gyakorlottabb érzékével a kritikus jobban megérti az író. Megérti nemcsak azt, a mit mond, hanem azt is, a mit mondani akar. És ezt elmondja aztán a közönségnek, a ki ez által szintén megérti az író, sajátosságait, egyéniségét megbecsüli. De megbecsüli érte a kritikus is, mert hálával tartozik neki a jó szolgálatért.

A jó kritikus nem kisebb ember, mint a jó író.

De csak a jó kritikus. A ki nem mér róffel, nem dorongol, nem is pajtáskodik, de nem is zsarnokoskodik. Hanem igazságos.

A jó kritikus tudja azt, hogy *abszolút jó könyvek nincsenek*. De azért még érdemes lehet azt a könyvet olvasni! Sőt hasznos is, tanulságos is. Utójjára is, az

olv
az
ho
rez
I
na!
vez
től
rés

elött t
a köz
de sol
nak sz
Eze
hatása
rére —
Uj k
czái. C
megírva

olvasó közönség nem azért olvas, hogy az által magát íróvá képezze, hanem, hogy lelkenek épületes szórakozást szerezzen.

Ha a kritikus azt óhajtja, hogy szavának súlya legyen, egyetlen egyszer se vezesse félre a közönséget. A végletektől óvakodjék mindig és sohase legyen részrehajló. De nem is lehet az, ha szem

kiadása. 1 frt.) — *Piros Narancsok*. Hevesi József tizenhárom novellája, érdekes, romantikus mesék. (Kiadta Singer és Wolfner. Ára 1 frt 40 kr.) — *Asszonyiszív*. Nagyvárady Mira tizennégy novellát foglal össze e cím alá. Előszavát Beniczkyé Bajza Lenke írta. (Ára 1 frt 20 kr. Szerző kiadása.) — *Két szív*. Regény fiatal lányok számára. Írta Andor József. (Kötve 3 frt.) — *Reviczky Gyula összes költeményei*. (1 frt 50 kr.) —

Viktória, angol királynő.

előtt tartja az elvet, hogy ő voltaképen a közönséget szolgálja és az irodalmat, de sohasem *egyes* írónak vagy kiadónak szolgáló szócsöve.

Ezen elv mellett lesz a kritikának hatása az egyes irodalmi művek sikerére — és a közönség izlésére. *Pótus.*

Új könyvek. *Álmok*. Lengyel Laura tárczái. Öszinte sorok, az ifjuság üdeségével megírva, kellemes olvasni való. (Athenaeum

Erdély Nagyasszonya. Krónikás történetek magyar lányok számára. (Kötve 2 frt 40 kr.) — *Képes budapesti szakácskönyv*. Írta Zempléni Szabó Antónia. (Diszkötésben 2 frt 40 kr.)

Czuczor összes költői művei. A magyar klasszikusok hagyományos kiadója, a *Franklin-Társulat*, kedves ajándékot nyújtott az irodalom barátjainak. Három diszes kötetben közrebocsátotta *Czuczor Gergely* összes

költői műveit, olyan kiadásban, a milyen kevéssé klasszikusunk dicsekedhetik. Nemzeti irodalmunk e jelentős alakja költői művei teljességében most jelenik meg először A kitünő tanulmányt, mely a három kötetet bevezeti, *Zoltvány Irén* írta, irodalomtörténetünk érdemes munkása, a ki Czuczor rendtársa, s mint ilyen számos oly adathoz férhetett hozzá, melyek az eddigi életrajzíróknak hozzáférhetetlenek voltak. Befejezik az összes költői műveket a mesék sorozata és az egyes köteteket a ritka gondtal összeállított jegyzetek. A kiadótársulat Czuczor műveit kétféle kiadásban bocsátotta közre. Klasszikus kiadása (kis 8°) ára 5 frt, kötve 8 frt és diszkidás nyolczadrétben füze 8 frt, kötve 10 frt. Mindkettő háromkötetes.

Jókai Mór Kis dekameronia régóta egyik legkedvesebb olvasmánya ifjúságunknak. Maga a szerző válogatta ki annak idejében azokat, a melyek az ifjúságnak legalkalmasabbak. Az egyaránt szép és egyaránt érdekes történetek és elbeszélések érdemessé

teszik ezt a kötetet arra, hogy ajándék gyanánt első sorban ezután nyuljunk, ha 12—15 éveseinknek becses könyvvel igaz örömet akarunk szerezni. A kiadó Franklin-Társulat ezt az új kiadást ugyancsak megszüpítette. 54 képet rajzoltatott hozzá Neogrády Antal festőművésztünkkel, a ki a kötetet is tervezte, úgy, hogy mostani alakjában különleg is számottevő ez a könyv ifjúsági irataink között. A csinos kötetnek *ára diszkidásban 3 frt.*

Anyósok könyve. *Sirisaka* Andor, kinek nevét *A babonáról* és a *Magyar Közmondások Könyve* című munkái után sokan ismerik, új kiadásban adja ki az *Anyósok könyve* című humoros kötetét. Ára két korona Czim: *Sirisaka Andor, Bogdása.*

Merton Ada. Elbeszélés. Irta P. Finn, fordította az esztergomi papnövelédnek magyar egyházirodalmi iskolája. Az ifjúság művészileg mulattató oktatására föltötte alkalmas, főleg nekünk, kiknek kis leányokkal okosan foglalkozó könyveink nincsenek. Ára 80 kr. színnyomatú vászonkötésben.

MINDENFÉLE

Igazságszolgáltatás Montenegroban.

Danilo trónörökös esküvéje alkalmából lenn voltam én is Cetinjében és persze megnéztük a város nevezetességeit. A látópalota közt első helyen áll a Billárd-palota is, a melyben a legfőbb törvényszék tartja üléseit a fejedelem előlülése mellett. Nevét attól a nagy billárd-asztaltól kapta, mely a tágas lépcsősarnokban áll. Ez volt az első, melyet Montenegroba hoztak. A Billárd-palotában: székel a miniszterium és idejór hetenkin egyszer a fejedelem, hogy legfőbb szavával törvényt mondjon. A modern országok ilyen törvénykezést már nem gyakorolnak. Patkó formájú asztal körül ül a diszbe öltözött fejedelem, jobbján az igazságügyminiszter, balján a legfőbb bíróság három tagja fehér köpenyben, melyen dús aranyhimzet ékeskedik. Előttük fekete asztalon két égbogyertya közt a nyitott biblia. A háttérben

festői rendetlenségben csoportosulnak a vádlók, vádlottak, törvényszolgák és kisebb-nagyobb számu közönség, valamennyien nemzeti piros-kék viseletben, övükben handzsárral, pisztolyokkal. Egyszerű a kép, épen azzal hat. Egymásután előlépnek vádlók és vádlottak, hogy előadják esetüket a Goszpodárnak (fejedelemnek), a ki különben ismeri már azt, de végig hallgatja. Simán beszélnek, semmit el nem hallgatnak, semmit hozzá nem költenek, kifejtik okaikat, érveiket, miközben színigazat mondanak csupán, mert föltétlenül biznak az ő «urok» igazságosságában. Az ország minden részéből hozzá sietnek s hogy őt tekintik egyedüli bírójuknak, azt már a kifejezés is bizonyítja, mely szerint sohasem mondják, hogy «a fejedelem uralkodik» vagy «kormányoz», hanem «a fejedelem igazgatja az országot». És I. Miklós jól tudja, hogy az ő tekintélyét növeli, ha sikerül neki igazságos szavával békét te-

remteni a viszálykodók között vagy érvényt szerezni a szegények, árvák, elnyomottak jogának. Mikor épen jelen voltam a törvénykezésen, megjelent a fejedelem előtt a többek közt egy asszony is, kinek fia Dalmáciába vándorolt ki, a 'nélkül, hogy védkötelezettségének eleget tett volna.

— Haza akar jönni és szolgálni is akar, — sirdogált a szegény asszony, — de fél a büntetéstől, melylyel sújtani fogják. Kegyelmezz meg neki, jószívű Goszpodár!

— Előbb jöjjön vissza — volt a fejedelem válasza. — Olyan férfiről, kinek nincs bátorsága a törvény színe elé állani, nem is beszéltek.

Egy másik asszony kegyelmet kért a férje gyilkosának. Több évvel ezelőtt történt a rémtett és a gyilkos életfogytig börtönrre vetteté a törvény.

— Mi megbocsátunk neki, — mondotta az özvegy.

Valoszinűleg kiegyezett a két család bizonyos vérdíjban, melyet az özvegynek fizetnek, ha kiszabadul a gyilkos. Ilyen vérdíjjal váltották meg azelőtt a vérbosszút. Hasonlít ez a mi szent István-féle törvénykezésünkhöz, mely szerint szintén pénzzel is megválthatta magát a gyilkosságba esett nemes ur.

— Mi megbocsátottunk neki, bocsáss meg te is Goszpodár!

— Nem tehetem, — volt rá az ítélet és az összes jelenlevők mélyen meghajoltak az élet-halál ura előtt.

Utóljára egy parasztember állt a fejedelem elé, ki az albán határról jött. Egyetlen vagyonát, a lovát elopták és a zsandárok nem tudták kezrekeríteni a tolvajt. A fejedelem meghallgatta a panaszt, aztán a szárnységéhez fordult:

— Adjatok ennek az embernek az én lovaimból egyet!

Azt a «zsvió Goszpodár»-t, mely az ünnepélyes csöndben a kárvalott szegény paraszt ajkáról kitört, soh'sem fogom elfelejteni. «Zsvió Goszpodár!» ismételte még egyszer remegő hangon és szinte mámoros lett a szerencsétől. Tánczoló léptekkel ment ki a teremből. Hja! mikor *mindene* volt az a gy ló!

A fejedelem elé kerülő pörös ügyek

száma ezentul már kevesebb lesz, mert az ifju Vojnovits gróf, a mostani igazságügy-miniszter, alapos reformot tervez az igazságszolgáltatásban. Európai mintára, a *Cod Napoleont* véve alapul, polgári törvénykönyvet akar szerkeszteni, melyet ha a Goszpodár szentesít, kihirdetnek és annak alapján a bíróságok ítélnének. Egyszerűbb, egyöntetűbb lesz így a jogszolgáltatás, az igaz. Hanem a fejedelem veszíteni fog abból a varázsból, mely személyét épen a személyes ítékezés miatt körülengi és neki tiszteletet szerez.

Dr. Juris.

Az illendőség alkonya.

Hajdanta lovagiasak voltak az emberek. A lovag meghalt hölgyeért és barátjáért.

A lovagiasság lassan-lassan kimult s a mi romja még megmaradt, azt nevezik *illenek*. Az illemes ember föláll a villanyoson, hogy helyet adjon a hölgynek és párbajsegédnek is elmegy a barátja becsületbeli ügyében. De van még száz és ezer más, a mit megtesz az illedelmes ember. Azaz, hogy csak *megtett* eddig. Mert ma már az illendőség is divatját mülja. Sőt vannak Moravcsikok, kik az illetem is betegségnek minősítik. És kikurálják belőle az embert. *Külsőleg* kurálják. Tessék csak meghallgatni.

Őn, szives olvasó, beszélni akar egy előkelő nagykereskedés főnökével. «Az irodában található» — mond röviden a kérdezett. Az iroda az udvarban van, tehát ön kimegy azon az ajtón, melyet a kérdezett egy barátságos kézmozdulattal jelzett. Gyermekekora óta arra tanították önt, hogy illetudó ember beteszi maga után az ajtót. S a mikor ön szokásához hiven, most is ezt óhajta tenni, meglátja a fölírás:

Ne tessék becsukni az ajtót!

Őn megcsóválja a fejét s tovább megy. A főnök irodája előtt megáll s kopogtatni óhajt, mert ifju korában az apja sokáig nyaggatta önt azzal, hogy: «minden uri ember kopogtat az ajtón, mielőtt belépa. De ott a fölírás:

Ne tessék kopogtatni!

Őn vállal von s elgondolja, hogy igaza van a főnöknek, mert neki megrendelő kell, nem pedig illendőség, neki üzlet kell, nem pedig nevelés. Őn bemutatkozik és mielőtt a dologra térne, néhány röpké megjegyzést tesz az időjárásról, a jó szonról, kitér a szatmári testvérilykosságra, mert hát kedves és okos ember hírében áll ön s ezt a főnöknek is tapasztalnia kellene. Ekkor a szemébe ötlík egy czedula a falon:

Csak röviden!

Önt ez bosszantja egy kissé. De a mint meglátja a másik fölírás, a mely] szerint:

Az idő pénz!

hát ismét igazat ad a főnöknek, habár öntől meg épen nem fogadják szívesen, ha a számla bemutatásakor azt feleli: *Három hét mulva!* Elmondja hát röviden a dolgát s távozni készül. A főnök nyájasan szól:

— De ne siessen úgy, kedves jó uram! ..

Ez önnök jól esik s már épen a diván felé tart, hogy kissé leüljön még, mikor szemébe tűnik a czinikus fölírás:

A barátságos marasztalást ne tessék komolyan venni!

Ez már bosszantja önt és távozóban szeretné becsapni maga után az ajtót, de nem lehet, mert «magától záródik» és mint jól nevelt ajtóhoz illik, csak csöndesen záródik. Őn pedig elkecsereedik szívében, hogy mindannak, a mire gyermekkorában tanították, most ép az ellenkezőjét követelik. És talán haragjában föl se kel ülőhelyéről a villanyoson, ha még oly éltes urnó áll is ott és fogódzkodik.

Igy jártam én. És elhatároztam, hogy irodámat a következőképen fogom berendezni. Az előszobám ajtajára három fölírás csináltatok:

Ne törölje meg a lábat!

Ugyan ne csöngessen!

Jobb volna, ha visszafordulna!

Ha azonban ennek daczára mégis bejön,

az előszobában ismét barátságos intőczédulákat fog olvashatni.

Ne vesse le a télikabátját!

Csak tartsa fenn a sárczipőket!

Esernyőjét a kezében is tarthatja!

Végül irodámban a következő táblákkal fogom az illendőség embereit a haszon-talan udvariasságról leszoktatni:

Ne köszönjön!

Ne kérdezze, hogy hogyan érzem magam!

Ne mondjon nekem semmit!

Az inasomat pedig egész új dolgokra fogom kioktatni. Nem szabad köszönnie az érkezőnek, sem a távozóknak. Ha nem vagyok otthon, ne vegyen át semmi tiszteletet vagy üzenetet. Senkinek ajtót ne nyisson. Ha valaki várakozni akar rám, ne adjon annak székét.

És végül, ha elmegyek hazulról, egyszerűen kifüggesztem az utolsó táblámat:

Ne merjen sajnálkozni, hogy nem talált itthon!

Utóvégre is a korrall kell haladni. A kor vezéreszméje a gyors munka. Meg kell mutatni az embereknek, hogy az illendőség nem egyéb, mint az ó-kor egyik kellemtelen hagyományja. *«Illetlenül, de gyorsan!»* Ez a jelszó mostanában. (Állami és városi hivatalokban azonban csak az első rész van érvényben.)

A délafrikai háborúból.

Kiküldött haditudósítóknk távirata.

Buller (az összegyűlt haditudósítókhöz): Tisztelt uraim! Annak előre bocsátása után, hogy én az önök működését igen fontosnak, sőt majdnem nélkülözhetlennek tartom, egész ridegen tudatom az urakkal, hogy itt nem maradhatnak. Egy óra mulva önöknek el kell utazniok. A ki pedig itt marad, vagy a háboru tartama alatt mutatni meri magát, azt egyszerűen agyonlövetem.

Haditudósítónk: Nagyszerű!

Buller: Én is annak tartom. Megmondom különben, hogy miért kergetem el az urakat. Hát azért kergetem el az urakat, mert a porosz-francia háboru idején egy

francia tudósító megsürgönyözte a lapjának, hogy a francia hadsereg hová megy. A sürgöny a «Figaró»-ban megjelent, a «Figaró»-t pedig a porosz trónörökös elolvasta. Így történt, hogy a francziák elé került és megverte őket. Nos, én nem engedhetem meg, hogy önök az én tervemet a lapjuknak megsürgönyözzék s hogy így a bur főparancsnok megtudja és megverjen. Miért verjen meg ez alapon, mikor másként is meglehet! Igazam van?

Haditudósítók: Bocsánat, de nincs.

Buller: Nekem nincs igazam? Ez lehetetlen.

Haditudósítók: Engedje meg, hogy megmagyarázzam.

Buller: Ez ugyan kekkség, de beszéljen.

Haditudósítók: Ma január elseje van és mondjuk, hogy a tábornok ur tervével tisztába jövök s tudom, hogy mely irányban és hová akar menni. Mondjuk, hogy ezt a lapomnak még ma megtáviratozom. A távirat hat nap alatt jut Budapestre s így lapom legfőbb január 6-án közölheti. Tessék most már figyelembe venni, hogy lapomnak ez a száma mikor jut ide s hogy a bur fővezér mikor olvashatja. Én azt hiszem, hogy február 25-ike előtt semmiesetre, de minden valószínűség szerint csak márczius 6-án.

Buller: Mit akar ezzel mondani?

Haditudósítók: Azt, hogy az ön mai tervét márcziusban már megtudhatják, a nélkül, hogy ebből nekik hasznuk, önnek pedig kára lenne.

Buller (lenézőleg): Naiv fiatal lélek. Hát azt hiszi maga, hogy az én mai tervemet márcziusig végrehajthatom? Hiszen addig erről a helyről el sem eresztenek a burok.

Téli dal.

Szeretem a tavaszt,
Szeretem a nyarat,
De legfőbb szerelmem
Mégis a tél marad.
Mert ilyenkor vannak
Hangversenyek, bálók,
És én, há! Istennek,
Egyikbe sem járok.

Diákok téli menetelése. Kovács Rezső fővárosi tanár a játékdélutánok előkészí-

tése alkalmából fölveti az eszmét, hogy mi történjék a játékdélutánon akkor, mikor a hideg miatt a szabadban játszani nem lehet s jég híján nem is korcsolyázhatnak a diákok. Ajánlja ilyen esetekre a testedző, frissítő gyaloglást. Azt tartja az indítványozó, hogy kevesebb baj volna a világon, ha a városi emberek szeretnék gyalogolni. A sűrű gyaloglás apasztja az irreális existenciáik számát. A honvédelemnek is szüksége van ifjakra, a kik kitartóan, becsületesen tudnak gyalogolni. Végül a gyaloglással való egyszerű életet és a téli természet szeretetét csak fiatal korában tanulhatja meg a fővárosi ember.

Napoleon Lajos és a kinematográf.

Brüsszelbe utaztában Napoleon Lajos herczeg néhány napot Párisban töltött s ez alatt elment egy kinematográfós panorájába. A legeslegujabb mozgó fényképek vountak már el előtte, a mikor egyszer csak ezt hirdeti a kikiáltó:

— Napoleon Lajos herczeg az ezrede élén!

No erre kíváncsi lett a herczeg. Jött is Napoleon Lajos az ezrede előtt, de a mikor az emberek meglátták, egyhangu kacagásban törtek ki. Olyan karrikaturát még nem láttak a herczegről. Legjobban hahotázott a herczeg, annyira kacagott, hogy szinte már föltünővé vált, úgy hogy jónak látta a hirtelen eltűnést, nehogy elárulja az inkognitióját.

Jövedelmező ökölvívás. Óriási jövedelmük van a híres athlétáknak Amerikában. James Jeffries és Thomas Sharkey ökölvívók nemrég Coney Island tengeri fürdőben mérköztek nyilvánosan. A klub, mely ezt a látványosságot rendezte, beléptí-dijakból 66.848 dollárt vett be, melyből a győztes 33.423 dollárt, a másik ökölvívó pedig 11.141 dollárt kapott. Ugyancsak az ökölvívók a Hoster és Bialfela orfeumtól 3000 dollárt kaptak, mert egy héten át minden este a közönség előtt egy pillanatra mutatkozni kegyeskedtek. A két ökölvívó legnagyobb jövedelme azonban egy fényképész-czeggel kötött szerződésükből ered, melynek kizárólagos jogot biztosítottak arra, hogy ökölvíadalukról kinematografikus fölvételeket csináljon. A kinematografikus

képek mutogatásából származó jövedelmet legalább 500.000 dollárra becsülik, melyből a két ökölvívó mindegyike 150.000 dollárt kap. Így tehát az alig negyedóráig tartó ökölvíviadal Jeffriesnek 185,423 dollár, Sharkeynek pedig 136.141 dollárt jövedelmezett.

Magyar nő a burokról. Egy Pieter-Maritzburgban tartózkodó pozsonyi nő egyik pozsonyi barátjának a napokban levelet írt. Angolok közt élve, a burokat persze kissé sötét színben festi. Leveléből a «Pressb. Tagbl.» nyomán közöljük a következőket:

«Szomorú sors ért itt bennünket, a mennyiben körülöttünk dühöng az angolok és a burok háboruja. Borzasztó, hányan vesznek el naponként életüket; csak úgy özönlenek városunkba a sebesültek, asszonyok és gyermekek. (!) A harc nem messze folyik és féltő, hogy az ellenség (a burok) a fővárosig hatol előre. Oh, az rettenetes volna, mert a burok még a feketéknél is vadabbak; három hete mult, hogy betörték békés országunkba, a három utolsó ütközet Dundee, Elandslaagte és Ladysmith mellett folyt le; az utóbbiban sok katonánk esett bur fogságba. Ah, kedvesem, el sem képzelheted, milyen szomorú dolog az a háború. Hány család ment tönkre! Mert a hová az ellenség betör, pusztít és rabol. Megjegyzem, hogy ezer és ezer angolnak 48 óra alatt el kellett hagynia Transvaalt s vagyonukat, javaikat hátrahagyva az ellenség kezében, menekülnie. A szegényekkel rosszabbul bánát, mint az állatokkal, mert egymásra zsúfolták őket a szenes- és marhawagonokba, s mégis I. és II. osztályt fizettek velük. Sok gyermeket agyongázoltak, vagy agyonnyomtak és több asszony olyan szerencsétlen volt, hogy e rettenetes helyzetben kellett magzatát a világra szülnie.»

A kutya mint zsebtolvaj. Egy párisi háztulajdonos tegnapelőtt ép hazafelé bandukolt a boulevardon, a mikor egy nagy dán dogg a lábai közé futott és fölbuktatta. A következő pillanatban egy férfi és egy nő sietett segítségére, kik nagy gondal talpraállították.

— Remélem, nem történt semmi baja! —

szólt fuvołaszzerű hangon a jólelkű szép asszony, mialatt kísérője a hálálkodó háziur testét tapogatta, hogy a karja, vagy valamelyik bordája el nem tört-e. Azután a legnagyobb barátságban váltak el, de alig tett a háziur pár lépést, meglepetten látta, hogy mentőit négy detektív veszi partfogásába, a kik nyomban rá a háziura: is fölszólitották, vizsgálja meg zsebeit, hogy nem tűnt-e el valami belőle. A háziur zsebeihez kapott és megdöbbenve konstata, hogy aranyórája, láncza, tárczája és zsebkendője nincs meg. Az egész processzió a rendőrségre vándorolt, hol kitünt, hogy a háziurnak tényleg egy raffinirozott zsebtolvaj párral volt dolga, kiknek czinkosuk volt az a nagy dán kutya, melyet külön e célra betanítottak.

A kik koldusnak születtek. A cigány-asszony csitigatta így a fiát, ki fázza-éhezve panaszkodott az uton:

— Hálgáss, ne zszügi! Mért nem születél grófnak?

Ezentulra azonban valami más vigaszt kell kitalálnia fia számára a bölcs asszonyságnak, mert hogy a grófi családok sarjai is juthatnak az ő sorsukra, azt újságolja egy zürichi levél. Az ottani Bellevue szállóban ugyanis elfogták *Erlach* grófnőt és a leányát *Blanchard de Murat* bárónőt. Nem tudták kifizetni 1500 frankos számlájukat és azért az adósok börtönébe hurcozták őket.

Vagyonba született bele a két hölgy és mégis koldusbotra jutott. Omlott öltükbe a kincs, mégis koldusbotra jutottak. Akárho csak koldusoknak születtek volna. *Erlach* Eveline grófnőt annak idején az atyja dúsz vagyonnal látta el, azután meghalt. Az önálló ifju grófhölgy olyan pazar életet folytatott, hogy néhány év múlva csak roncsai maradtak a tőkájének. Ekkor jött utjába a dúsgazdag orosz földbirtokos, *Matschulin*. Megszerette és oltárhoz vezette, hogy husz év múlva mint gazdag örökösét hagyhassa hátra. Az özvegy és felnőt szép *Olga* leánya Bécsben telepedett le. Csak két év kellett hozzá, hogy hitelezőik elül meneküldendő, nem maradt számukra más hátra, mint hogy a szép *Olga* férjhez menjen *Blanchard de Murat* báróhoz, egy vén, csunya emberhez,

de igen gazdag urhoz. A többszörös milliomas félévig élt ifju neje oldalán, azután elköltözött őseihez. Általános örökösévé Olga asszonyt nevezte meg, ki akkor megismételte anyja sorsát. Palota, egész sereg cselédség, lovak, estélyek, vendégség, versenyek — egy-két évig, azután ugy szökött meg anyjával együtt Bécsből; hátrahagyva egy csomó adósságot. Azóta Monte-Carlóban is jártak, hogy kártyán nyerjék vissza az eltékozoltt vagyont, de a Gazdagság, ugy látszik, megunta már őket és nem mosolygott többé rájuk kegyesen. Most a barátságatlan fogház falai közt gyűjtenek tapasztalatokat a késő bánatról.

Hija, a konyha! Lady Broome, kinek Londonban az első főzőiskolája volt, nevetve szokta mondani hogy anitványai között egy ifju prédikátor is volt, ki álrühában két hétig tanult az ő konyháján főzni. Ugyan mennyit szenvedhetett ez a szegény ember a szakácsnéi miatt, hogy ilyen áldozatra szánta el magát!? Két hét alatt ugyan nem sokat tanulhatott, de mint Lady Broome mondja, tovább nem bírta elviselni a föltűnést, melyet nagy kezei, férfias vonásai és erős hangja kellett tanulótársnói között. Visszatant falujába, hogy tovább sóhajtozzon egy jó falat után.

Európa legöregebb asszonya ez idő szerint valószínűleg a 127 éves Durand Mária, ki Franciaországban Auberive-en-Royons nevű faluban él. XV. Lajos uralkodása alatt született s ettől kezdve a mai napig tizenegy királyt, császárt és köztársasági elnököt látott a francia nemzet élén. Meg kellene tőle kérdezni, ugyan mi módon élt, hogy ilyen tekintélyes kort ért? Azután követni kellene az életmódját.

Nagy-Becskerek sir. Siratja a sors kemény kezének csapását, melyet egy nyolcz esztendő s kicsiny fiura mért. Vörhenybe esett a kis fiu. Apja, anyja önfeláldozón ápolták őt és megmentették. Visszaváltották őt az életnek — a saját életök árán. A gyilkos kór sírba vitte előbb apját, *Manojlović* Miklós ügyvédet, — másnap meg az anyát. A Manojlovićsék árvájának sorsán sir most az egész város.

A legdrágább versenyparipa Westminster lord híres «Ormond» nevű lovát egy kali-

formiai milliomas 300.000 frtért vásárolta meg. Nagyobb árt loért még sohasem adtak.

A megenésített nő. Egy ismert olasz zeneköltőt megkért egyik leányismerőse, hogy írjon az emlékkönyvébe. «A 15 éves hölgy többnyire «arpeggio» egy szentimentális szerenádából, a 20 éves «allegro vivace», 30 évvel közönségesen «accordo forte», 40 éves korában «an dante», ötven évvel «rondo finale» és hatvanon tul «tremolo alla tordina» — ezt írta elég szellemesen.

E. K.

Hogyan lehetnék könnyen egy nap alatt milliommossá? Ha embereket vehetnék anyyiért, a mennyit érnek és eladhatnám őket anyyiért, a mennyire ők becsülik magukat.

Számok a házasságban. A házáséletnek más számтана van, mint a tudományak. Nem is szólva arról, hogy a legjobb házasságok épen azok, melyek «számitás» nélkül kötettek — de a tapasztalat arra tanít, hogy a házasságban ilyen képtelen számitani mivelet is előfordulhat, hogy 100 frt + 1 frt = 10.000 frt. De meg ilyen is, hogy 100.000 frt = 0.

Vegyük az eisőt, 100 frt + 1 frt = 10.000 frt. Mégse képtelenség ez. Mert ha a férj is, meg az asszony is ott járt, a hol a takarékoságot osztogatták és idők folytán megtanulták a pénz, a vagyon kellőképen becsülni, ott a *legkisebb töke* is folyton gyarapszik és addig gyarapszik, mig a család anyagi gondtalanságának biztos alapját, vagy mint mondani szokás, a család szerencsését képezi.

Nincs ez minden érdem nélkül. A takarékos ember rendszerint erkölcsös em'ler is, és a takarékos asszony rendszeren föl van ruháza a háziasság és egyéb asszonyi díszszel is. Így hát saját jó tulajdonaik képesitik őket arra, hogy a földjében is előre haladjanak. És habár nem is az *első* forint emeli a százaz tőkét tizezres tökévé, de ők addig raknak egy-egy forintot a százhoz, százegyhez, százkettőhöz, mig 10.000 lesz belőle.

Nézzük most a másikat. 100.000 frt = 0. Ezt ugyan magyarázni alig kell. Férj és asszony ugy gazdálkodnak, mintha előre pontosan kiszámították volna, hogy a nagy vagyonnak mely rájuk háramlott, meddig szabad tartani. Minden aztán valahogy tovább ne tartson, arra minden lehető elkövetnek. Mikor végre oda jutottak, hogy nincs egyebük immár, mint csupan az a bizonyos *semmi*, akkor beköltözik

szívükbe a keserűség, ajkukon a panasz vesz állandó szállást, kezük pedig — már ugy a hogy épen lehet — belenyul a mások zsebébe. Hja! nehéz a tékozló élet után a nélkülözés; nagyon nehéz. Am a számtan törvényeit egyszerűen kijátszani nem lehet.

A királyné szobrára a miniszterelnök elnöklése alatt működő országos bizottság kihirdette a pályázatot. A szoborra országos gyűjtés útján **727.000 frt** gyűlt össze, mihez még a kamatok járulnak. Ez a vagyont érő összeg lehetővé teszi, hogy a felejtethen királyné emléket méltó műben örökítsék meg.

Vendéglátás.

A vendégzobában cseng a pohár, száll a pipafüst és az anekdota. A vendég már harmadszor jelentette ki, hogy befogat, de a házigazda szeretetreméltó ürügyekkel tartóztatja.

— Igazán nem maradhatok, kedves bátyám.

— Ejnye, pedig épen most akartam fölhozni a hetvenes termésből... de már azt meg kell kóstolnod, édes öcsém... Juliskám, hozass föl íziben a hetvenesből, de siessetek, mert a kedves öcsém már agyon unja magát!

A vendég tiltakozik, de mire befejezi mondókáját, már az asztalon csillog az aranyszínű hetvenes. Bizony jó óra mulva jut csak eszébe a vendégnek, hogy neki már otthon is kellene lennie.

— De már most megyek, kedves bátyám!

— Mégysz majd, ha etüünk. Itt maradsz vacsorára, punktum.

— Nem lehet az, kedves bátyám!

— Nem lehet? No hát menj.

Be is szólítja a huszárt, hogy fogasson be a tekintetes úrnak és egy-kettőre késsen legyen; hanem hát a huszár is tudja, mi a regula. Azért huszár. Elmondja hol szaporán, hol meg húzva, hogy hát elment ám a tekintetes ur kocsi a mienkkel együtt a korszarába.

— Látod öcsém — szól a házigazda — mégis csak itt maradsz. No csak törődj bele szomorú sorsodba. Mindjárt kész a vacsora.

A vendég ugyan tudja, hogy az ő kocsi a bizony nem merne hire-tudta nélkül a korszarába menni, de hát csak megadja

magát. A vacsora valami pompás... Juliska főzte... a háznak szemefénye, özvegy édes apjának egyetlen támasza.

Mulnak az órák. A vendégnek most már eszébe sem jut a távozás. Hogy is? Mikor politikárol folyik a szó.

A négyes ott áll már a tornác előtt. Prűszkölnek a lovak, a kocsi helyén ül a bakon.

— Gyün-e már az urunk, Mihály bácsi?

— Gyün ám, felel vissza az öreg huszár. Éppen most szidják a német kótáját.

— A kótáját?

— Azt ám. Aztán nagyon pörölnek rajta.

Végre csak megeléggik odabenn. Bucsuzgatnak.

— Elgyere ám aztán minél előbb!

— Téged várunk előbb, bátyám.

— El is megyek. Hanem majd én is ugy teszok mint te. Jövök, leülök, megyek.

Nevetve szoritanak kezét. Juliska és kiáll a tornácra. Onnan néz apjával együtt a vendég után, míg csak el nem vész a kocsirobogás hangja a távolban.

Sóhajta fordul be a leány.

Szerkesztői üzenetek.

Barátaink gratulációit jóleső örömmel olvastuk és szívélyes köszönettel viszonzozzuk. Jó kívánásai a mieink is és minden erővel arra fogunk törekedni, hogy az «Örökzöld» mihamarább közkedvelt, elterjedt lapja legyen a magyar olvasóközönségnek. Segélyültre, persze, számítunk.

G. H. Hogy kik a munkatársaink? Tessék csak figyelemmel kísérni a lapot. Legyen szerencsénk, tiszteljen meg bennünket ön is.

S. Zs. Sajnáljuk, de nekünk nem felel meg cizkbe.

Menyasszony. Gratulálunk! Csak azt sajnáljuk, hogy itt hágy bennünket. És még hozzá olyan messzire!

R. Gy. Szebben, jobban, költőibb hangulattal és nagyobb műgonddal ha meg tudja írni, a tárgy nem rossz.

N. N. Az a munkatársunk, kinek bírálatra kiadtuk, azt üzeni, hogy nem jól fogta föl.

Margit, Nincs elveszve, A szerelem áldozata közölhetetlenek.

Rudi. Jól tette. Leányról nem illik ugy beszélni, még öreg embereknek sem. Sőt nekik még kevésbé.

Szó

mind
ko
32 nap

Od

Bel

A

Tal

M

A r

K

Oda

O

Bele

A

Rajt

M

A m

H

Oda

Fe

Pilla

V

Meg

Ni

Hütle

Cs

ÖRÖKZÖLO

SZÓRAKOZTATÓ

222

ÉS TANULSÁGOS KÉPES SZÉPIRODALMI FOLYOIRAT

SZERKESZTI

M. KÖNYVTÁR
Hírlap-Könyvtár
Névojegnyó
1900. év. 223. sz.

BUDAY ALADÁR

1900. Január 1.

Megjelenik minden hó 1-jén és 16-dikán
kétíves füzetekben
32 oldalnyi terjedelemben, borítékban.
Mutatványszámot készségesen küldünk.

1900

Megrendelhető

Budapesten, IV. ker., Ferenczyk-tere 8. sz.

Előfizetési ára egy évre 5 kor., félévre 2 kor. 50 fillér.

Egyes füzet ára 24 fillér.

TARTALOM.

Bemutató	1	Képeink. Ideál (5), Lám megmondtam (11),
<i>A pénz és az író</i>	2	Valódi szegénység (23), Az erdő télen
<i>Szegény fiu vagyok.</i> Költemény... ..	3	(16—17), Viktória királynő (25) 2,
<i>A művészi álnév.</i> Elbeszélés. Irta ZOLDI M.	4	Művészet. <i>A színpad erköltese</i> 22
<i>Az én kis barátóm.</i> A. AF HEDERNSTJERNA	8	Irodalom. <i>A kritika</i> 2
<i>Szonett</i>	10	Mindenféle. <i>Igazságszolgáltatás Mon-</i>
<i>Izabella.</i> Irta SZIVÓ IRMA... ..	12	<i>tenegrőben</i>
<i>Az Alperek közt</i> Irta Z. L.	14	<i>Az illendőség alkonya</i>
<i>A rokka.</i> Költemény. GRIGOIRE LE ROY	19	<i>A délafrikai háboruból</i> 2.
<i>Egy csesemő keservei.</i> Humoreszk. Irta		<i>Vendéglátás</i> 3.
MORROY C. M.	19	

Az „Örökzöld” regénye.

Az „Örökzöld” második számában kezdjük meg **Herbert M.** kitünő regényének közlését.

„**Dagmár szerencséje**” az ismert nevű regényíró legjobb szellemi alkotása.

Tárgyat a leányéletből vett hozzá, mely költőiességben a leggazdagabb. És Herbert M. stílusában, mely színes, dallamos, mégis erős és érzelmes, valóban úgy hat, mintha költeményt olvasnánk. Az emberi jellem rajzolásában kiváló mester a leánynak hitében és odaadásában rejlő erejét megkapón állítja az olvasó szeme elé *Dagmár szerencséjében*.

Hiszszük, hogy a regény közlésével olvasóinknak fokozott élvezetet fogunk szerezni.